

ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกในอำเภอสวี
จังหวัดชุมพร

นางสาวจิตจิรา ไชยขวัญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2555

**Satisfaction Towards Community Enterprise Operations by the
Members in Sawi District of Chumphon Province**

Miss Jitjira Chaikwan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Agriculture in Agricultural Extension and Development

School of Agriculture and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University

2012

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกในอำเภอสวี
จังหวัดชุมพร
ชื่อและนามสกุล นางสาวจิตจิรา ไชยขวัญ
แขนงวิชา ส่งเสริมการเกษตร
สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. พรชุลี นิลวิเศษ
2. รองศาสตราจารย์ ดร. จินดา ขลิบทอง

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2556

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร. ชูเทพ พงศ์สร้อยเพชร)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. พรชุลี นิลวิเศษ)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. จินดา ขลิบทอง)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

๙๗

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก คือ รองศาสตราจารย์ ดร.พรชุลี นิลวิเศษ และรองศาสตราจารย์ ดร.จินดา ขลิบทอง อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กรุณาชี้แนะ ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนแนะนำแนวทางด้วยความเอาใจใส่ พร้อมทั้งให้คำแนะนำและติดตามการทำวิทยานิพนธ์อย่างใกล้ชิด ส่งผลให้การทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณ อาจารย์ ดร.สุพหเทพ พงศ์สร้อยเพชร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำชี้แนะที่มีประโยชน์ยิ่ง อันทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ พี่น้องและเพื่อนร่วมรุ่นที่คอยแนะนำให้คำปรึกษา และขอขอบคุณเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดชุมพรทุกท่าน ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้ความร่วมมือตอบแบบสัมภาษณ์ เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับการสนับสนุนกำลังใจซึ่งเป็นแรงผลักดันให้สำเร็จ จากคุณพ่อ ประดิษฐ์ คุณแม่จิม ไชยขวัญ รวมทั้งครอบครัวไชยขวัญทุกท่าน และสามี คุณสมพงษ์ จินดาทวีป ที่ให้ความห่วงใยและให้กำลังใจเสมอมา ผู้วิจัยถือว่านับเป็นสิ่งที่มีความค่าอย่างยิ่ง จนทำให้การวิจัยครั้งนี้นำไปสู่ความสำเร็จ

ประโยชน์และคุณค่า อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะยังประโยชน์ต่อการศึกษาและการส่งเสริมการเกษตรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเกษตรกร คุณค่าและความดีอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่บิดา มารดา ครูบาอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านไว้ ณ ที่นี้

จิตจิรา ไชยขวัญ

กรกฎาคม 2556

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกในอำเภอสวี จังหวัดชุมพร
ผู้วิจัย นางสาวจิตติรา ไชยขวัญ รหัสนักศึกษา 2549001176 **ปริญญา** เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
(ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ ดร. พรชุลี นิลวิเศษ
(2) รองศาสตราจารย์ ดร. จินดา ขลิบทอง **ปีการศึกษา** 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน (2) ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิก (3) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิก

ประชากรในการวิจัย คือ สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ผลิตสินค้าภายในอำเภอสวี จังหวัดชุมพร โดยการสุ่มตัวอย่างจากสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ผลิตสินค้า จำนวน 1,734 ราย ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 326 ราย สุ่มตัวอย่างแบบง่าย รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) สมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 50.70 ปี มีสถานภาพสมรสแล้ว จบการศึกษาระดับภาคบังคับ ส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งทางสังคม มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.74 คน แหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารระดับปานกลางในภาพรวมและจากสื่อบุคคล ส่วนใหญ่จากเกษตรตำบลและเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร อาชีพหลักที่ทำรายได้ให้กับสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมากที่สุด คือ อาชีพทำการเกษตร จำนวนพื้นที่ถือครองทำการเกษตรเฉลี่ย 21.65 ไร่ จำนวนแรงงานเกษตรในครัวเรือนเฉลี่ย 2.32 ราย จำนวนแรงงานจ้างภาคการเกษตรเฉลี่ย 1.55 ราย รายได้ภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 341,472.39 และ 122,489.66 บาท ตามลำดับ รายจ่ายภาคการเกษตร และนอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 93,920.25 และ 188,322.09 บาท ตามลำดับ และรายได้จากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเฉลี่ย 14,979.14 บาท ส่วนใหญ่สมาชิกมีหนี้สิน และแหล่งเงินทุนที่ใช้ทำการเกษตรมาจากทุนของตนเอง (2) สมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนระดับมากในภาพรวม (3) ปัญหาของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด และมีเพียงส่วนน้อยที่ให้ข้อเสนอแนะว่าควรมีการขยายฐานในการคำนวณภาษีเพิ่มขึ้นจากเดิมที่ให้กลุ่มมีรายได้พึงประเมิน 1,800,000 บาท

คำสำคัญ ความพึงพอใจ การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน จังหวัดชุมพร

Thesis title: Satisfaction Towards Community Enterprise Operations by the Members in Sawi District of Chumphon Province

Researcher: Miss Jitjira Chaikwan; **ID:** 2549001176; **Degree:** Master of Agriculture (Agricultural Extension and Development); **Thesis advisors:** (1) Dr. Pornchulee Nilvises, Associate Professor; (2) Dr. Jinda Khlibtong, Associate Professor;

Academic year: 2012

Abstract

The purposes of this study were to study: (1) the social and economic factors of the members; (2) their satisfaction toward the community enterprise operations; and (3) their problems and suggestions toward the community enterprise operations.

The population in this study were members of community enterprise groups in Sawi District in Chumphon Province. The samples of 326 members were selected by using simple random sampling from 1,734. Data analysis was conducted by computer programs using the following statistics i.e. frequency, percentage, minimum value, maximum value, mean and standard deviation.

Research results were as follows. (1) Most of the members were female with their average age at 50.70 years, completed primary education, without holding any social positions. Members received knowledge at medium level in overall from individual media, i.e. agricultural extensionists in sub-district level and the Department of Agricultural Extension. Their main occupation was agriculturist; and the average occupied agricultural area owned by themselves was 21.65 Rai. Their average number of household members was 2.32 persons, while their average number of hiring agricultural labors was 1.55 persons. Their average income obtaining from agricultural sector and non-agricultural sector were 341,472.39 and 122,489.66 Baht, respectively. Their average expense from agricultural sector and non-agricultural sector were 93,920.25 and 188,322.09 Baht, respectively. Their income were 14,979.14 Baht, respectively. Most of them had debt, but they invested for their farm from their own source. (2) Their satisfaction toward the community enterprise operations were at high level. (3) In overall, most of the members had the problems of the community enterprise at the least level, and suggested to expand the bottomline for calculating the income tax of community enterprise group from 1,800,000 Baht.

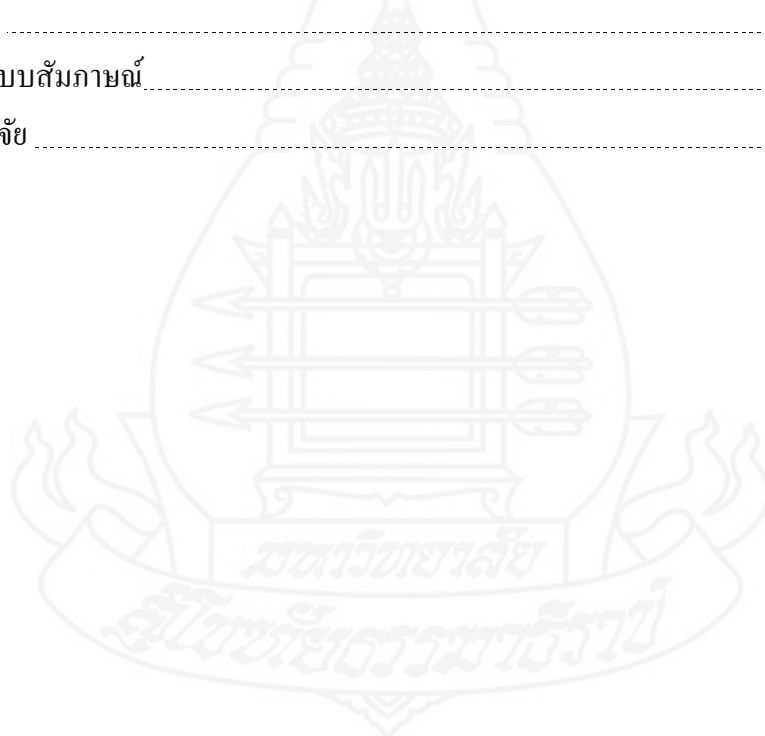
Keywords: Satisfaction, Community Enterprise Operations, Chumphon Province.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ	6
แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน	12
สภาพทั่วไปของอำเภอสวี จังหวัดชุมพร	17
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	32
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	32
เครื่องมือการวิจัย	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
การวิเคราะห์ข้อมูล	36

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน	38
ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิก	52
ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิก	61
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	70
สรุปผลการวิจัย	70
อภิปรายผล	73
ข้อเสนอแนะ	75
บรรณานุกรม	77
ภาคผนวก	81
แบบสัมภาษณ์	82
ประวัติผู้วิจัย	94

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	33
ตารางที่ 4.1 ปัจจัยด้านสังคมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน.....	39
ตารางที่ 4.2 ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนจากแหล่งต่าง ๆ.....	43
ตารางที่ 4.3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน.....	46
ตารางที่ 4.4 ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ด้านการ บริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ด้านกระบวนการผลิต และด้านการตลาด และการเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด.....	52
ตารางที่ 4.5 ระดับความรุนแรงของปัญหาในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิก.....	62
ตารางที่ 4.6 ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน.....	67

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	3
ภาพที่ 2.1 การเกิด “ความพึงพอใจ” ของบุคคล	8

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิสาหกิจชุมชนเกิดจากการที่รัฐบาลได้กำหนดให้มีพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้วิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนแล้ว สามารถขอรับการส่งเสริม สนับสนุนจากคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ซึ่งคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน จะต้องจัดให้มีมาตรการในการส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนในการประกอบกิจการอย่างครบวงจร โดยการให้ความรู้และสนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกร การจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน การร่วมมือ การให้ความช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำวัตถุดิบ ทรัพยากร หรือภูมิปัญญาของชุมชนมาใช้ให้เหมาะสมกับกิจการวิสาหกิจชุมชน และสภาพท้องถิ่นนั้นๆ รวมถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับขบวนการผลิต การบริหารจัดการธุรกิจทุกด้าน ทั้งในด้านการบริหารงานบุคคล การบัญชี การจัดหาทุนและการตลาด เพื่อให้กิจการวิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง และการให้ความรู้ การให้การสนับสนุนในการประกอบกิจการวิสาหกิจชุมชน เพื่อพัฒนาธุรกิจให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน มีความสมดุล ทันต่อสถานการณ์ตามความต้องการของตลาด เพื่อขยายธุรกิจวิสาหกิจชุมชนให้มีความมั่นคงและยั่งยืน เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีและความผาสุกของชุมชน

การดำเนินการของวิสาหกิจชุมชนเกิดขึ้นจากการนำเอาแนวทางเศรษฐกิจชุมชนหรือแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ คำว่า “วิสาหกิจชุมชน” นั้นสามารถใช้คำว่า “ธุรกิจชุมชน” แทนได้ อันเนื่องมาจากว่าชุมชนไม่ใช่รัฐ ดังนั้นสถานประกอบการที่ชุมชนเป็นเจ้าของก็ต้องจัดว่าเป็นของภาคเอกชนเช่นเดียวกัน แต่ในความเป็นจริงแล้วถ้าหากใช้คำว่าธุรกิจนั้นก็หมายถึงการแสวงหากำไรเป็นที่ตั้ง แต่สถานประกอบการที่ชุมชนเป็นเจ้าของนั้นกลับมีแนวคิดที่เน้นการพึ่งพาอาศัยกันมากกว่าการแสวงหากำไร ดังนั้นจึงควรใช้คำว่า “วิสาหกิจชุมชน” เช่นเดียวกับ “รัฐวิสาหกิจ” ที่หลายคนรู้จัก (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชน 2548: 3) โดยวิสาหกิจชุมชนนั้นจัดเป็นกลุ่มกิจกรรมของชุมชนที่ชุมชนคิดได้จากการเรียนรู้ ไม่ใช่กิจกรรมเดี่ยว ๆ ที่ทำเพื่อมุ่งสู่ตลาดใหญ่ และไม่ใช่งานที่ซับซ้อน ล้วนแล้วแต่เป็นการทำกินทำใช้ทดแทนการซื้อจากตลาดได้ และเป็นการจัดการระบบการผลิตและบริโภคที่มีอยู่ใน

ชีวิตประจำวัน เช่น การจัดการเรื่องข้าว หมู เห็ด เป็ด ไก่ ผัก ผลไม้ ยาสมุนไพร สมุนไพร น้ำยาล้างจาน หรืออื่น ๆ ที่ชุมชนทำได้เองโดยไม่ยุ่งยากนัก การทำกินทำให้ทดแทนการซื้อเป็นการลดรายจ่ายและยังช่วยให้ระบบเศรษฐกิจเข้มแข็งขึ้น

นอกจากนี้วิสาหกิจชุมชนยังเป็นการจัดระบบเศรษฐกิจใหม่ให้เป็นที่น่าเชื่อถือและเป็นจริงในชุมชน เพราะถ้าชุมชนเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ กระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงเปรียบเศรษฐกิจพอเพียงเหมือนเสาเข็มของตึกที่ทำให้ตึกมั่นคงแข็งแรงเศรษฐกิจของประเทศก็จะเข้มแข็งและอยู่ได้ ที่ผ่านมาระบบเศรษฐกิจในประเทศเปรียบเหมือนการสร้างตึกที่มีฐานแคบ ถ้าฐานไม่แข็งแรง ตึกก็พังลงมา ดังนั้น วิสาหกิจชุมชนจึงมีความสำคัญในการสร้างฐานมั่นคงให้กับประเทศได้ โดยกระตุ้นเศรษฐกิจระดับรากหญ้าให้เข้มแข็งและกระจายโอกาสการประกอบอาชีพให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ และลดภาระค่าใช้จ่ายให้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศสามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้น

วิสาหกิจชุมชน จัดเป็นองค์กรภาคประชาชนที่ไม่มีรูปแบบ ไม่ได้เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้นการสนับสนุนจึงไม่เป็นระบบและไม่มีเอกภาพ ส่งผลให้มีปัญหาในการดำเนินงานเพราะวิสาหกิจชุมชนบางแห่งไม่เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานรัฐหรือภาคเอกชน เนื่องจากไม่มีกฎหมายรองรับ บางครั้งมีการสนับสนุนจากภาครัฐแต่ไม่ตรงความต้องการที่แท้จริง พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 จึงมีการประกาศใช้อย่างเป็นทางการและมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2548 เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชน 2548: 3)

ผลการดำเนินงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนในอำเภอสวี จังหวัดชุมพร ตั้งแต่ปี 2548 เป็นต้นมา พบว่าวิสาหกิจชุมชนสามารถดำเนินกิจกรรมด้านต่างๆ ได้แก่ การผลิตปัจจัยการผลิต การแปรรูปผลผลิตการเกษตร การทำศิลปหัตถกรรมและการท่องเที่ยว จนได้รับการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจากกรมส่งเสริมการเกษตร แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ดี ปานกลางและปรับปรุง อย่างไรก็ตาม ยังไม่มีการศึกษาวิจัยความพึงพอใจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนดังกล่าวว่ามีความพึงพอใจในการดำเนินงานมากน้อยเพียงใด

ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้นั้น จำเป็นต้องศึกษาถึงความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในด้านต่างๆ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปปรับปรุงและพัฒนาแนวทางส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน เพื่อประโยชน์ต่อสมาชิก เพื่อให้เกิดรายได้ ส่งผลให้สมาชิกและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น รวมถึงเพื่อเป็นการพัฒนากลุ่มและชุมชนให้ดียิ่งขึ้นและเกิดความยั่งยืน ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนา

เศรษฐกิจในประเทศให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน
- 2.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิก
- 2.3 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิก

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ขอบเขตเชิงพื้นที่ ศึกษาเฉพาะสมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่ผลิตสินค้า และได้รับการขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ.2548 ในปี พ.ศ.2548-2555 ของอำเภอ สวี จังหวัดชุมพร จำนวน 17 กลุ่ม สมาชิก 1,734 ราย

4.2 ขอบเขตเชิงเนื้อหา จะครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้

- 1) ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน
- 2) ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านกระบวนการผลิต
- 3) ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนด้านการตลาดและการเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด

4.3 ขอบเขตเชิงเวลา เก็บข้อมูลสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในช่วงเดือน พฤศจิกายน 2555 ถึง มกราคม 2556

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ความพึงพอใจ หมายถึง ลักษณะของความรู้สึกที่แสดงออกถึงเป้าหมายสำคัญ และเป็นการกระตุ้นให้บุคคลปฏิบัติงานตามจุดประสงค์ที่ต้องการ

5.2 วิสาหกิจชุมชน หมายถึง กิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการ หรือการอื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกัน และรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าว ไม่ว่าจะป็นนิติบุคคลในรูปแบบใดหรือไม่เป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน

5.3 การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน หมายถึง การดำเนินกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนใน 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

- 1) ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินงาน คณะกรรมการกลุ่ม สมาชิกกลุ่ม การเงิน การจัดสรรผลประโยชน์และการติดตามประเมินผลวิสาหกิจชุมชน
- 2) ด้านกระบวนการผลิต หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์สถานการณ์เบื้องต้น การวางแผนการผลิต การดำเนินการผลิตและการจัดการผลผลิต

3) ด้านการตลาดและการเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการการตลาด การเชื่อมโยงเครือข่ายภายในชุมชนและการเชื่อมโยงเครือข่ายภายนอกชุมชน

5.4 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน หมายถึง ความพึงพอใจในการดำเนินกิจกรรมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนด้านการบริหารจัดการ ด้านกระบวนการผลิต และด้านการตลาดและการเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด โดยวัดความพึงพอใจของสมาชิก เป็น 5 ระดับ ได้แก่

- 5 = มากที่สุด
- 4 = มาก
- 3 = ปานกลาง
- 2 = น้อย
- 1 = น้อยที่สุด

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในอำเภอสวี จังหวัดชุมพร ต่อไป

6.2 เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาเผยแพร่ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนและสมาชิกวิสาหกิจชุมชน นำไปเป็นแนวทางในการวางแผนการดำเนินงานและพัฒนากลุ่มต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่องความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกในอำเภอสวี จังหวัดชุมพร ผู้วิจัยแบ่งวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเป็นประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
2. แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน
3. สภาพทั่วไปของอำเภอสวี จังหวัดชุมพร
4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

1.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ (satisfaction) มีผู้ให้ความหมายและแนวคิดไว้ต่างกันหลาย ความหมาย สรุปได้ ดังนี้

Morse (1953: 27) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถลด ความตึงเครียดของบุคคลให้น้อยลงได้ และความตึงเครียดถ้ามีมากก็จะทำให้เกิดความไม่พอใจ ซึ่ง ความเครียดนี้จะมีผลมาจากความต้องการของมนุษย์ ถ้ามีความต้องการมากก็จะเกิดปฏิกิริยา เรียกร้อง แต่ถ้าเมื่อใดความต้องการได้รับการตอบสนองก็จะทำให้บุคคลนั้นเกิดความพอใจ

Chaplin (1968: 437) ให้คำจำกัดความของความพึงพอใจ ตามความหมายของ พจนานุกรมทางด้านจิตวิทยา ว่าเป็นความรู้สึกของผู้รับบริการต่อสถานบริการตามประสบการณ์ ที่ได้รับจากการไปติดต่อขอรับบริการในสถานบริการนั้น ๆ

Wallestein (1971: 475) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับ ผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย หรือเป็นความรู้สึกขั้นสุดท้าย (end-state in feeling) ที่ได้รับผลสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์

Wolman (1973: 392) ให้คำจำกัดความของความพึงพอใจตามความหมายของ พจนานุกรมทางด้านพฤติกรรม ว่าเป็นสภาพความรู้สึกของบุคคลที่มีความสุข ความอึดอุมใจ เมื่อ ความต้องการหรือแรงจูงใจของตนเองได้รับการตอบสนอง

สไนท เหลืองบุตรนาค (2529: 7) กล่าวถึงความพึงพอใจว่า หมายถึง ทำที่ความรู้สึก ความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ภายหลังจากที่ได้รับประสบการณ์ในสิ่งนั้นมาแล้วในลักษณะบวก คือ ความพอใจ นิยมชมชอบ สนับสนุน หรือเจตคติที่ดีของบุคคล เมื่อเขาได้รับการตอบสนองความต้องการ ในทางตรงข้ามถ้าไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการแล้วความไม่พอใจก็จะเกิดขึ้น จะเห็นได้ว่าความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจจะเกี่ยวโยงกันในลักษณะตรงกันข้าม

วิชัย เหลืองธรรมชาติ (2531: 15) กล่าวว่า ความพึงพอใจมีส่วนเกี่ยวข้องกับความต้องการของมนุษย์ ซึ่งความพึงพอใจจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อความต้องการของมนุษย์ได้รับการตอบสนอง และมนุษย์ไม่ว่าอยู่ที่ใดย่อมมีความต้องการพื้นฐานไม่ต่างกัน

สุวคนธ์ นิ่มเจริญสุข (2543: 12) นำแนวคิดและทฤษฎีของความพึงพอใจมาปรับใช้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพและคุณภาพผลผลิตการเกษตรของสถาบันเกษตรกร จังหวัดอ่างทอง โดยสรุปคือ เกษตรกรได้รับแรงจูงใจจากผลตอบแทน และการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทน รวมทั้งได้รับรู้ถึงความสามารถของตนเองที่มีอิทธิพลต่อการผลิต เป็นเหตุให้เกิดความพึงพอใจ นอกจากนั้นผลที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของเกษตรกรที่จะดำเนินกิจกรรมร่วมกับสถาบันเกษตรกรต่อไปในอนาคต หรือจะสมัครเข้าร่วมโครงการเมื่อทราบว่าผลตอบแทนที่ได้รับทำให้เขาเกิดความพึงพอใจ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทัศนคติในทางบวกหรือความรู้สึกชอบ ยินดี เต็มใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลสามารถจำกัดความตึงเครียดหรือได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย

1.2 องค์ประกอบของความพึงพอใจ

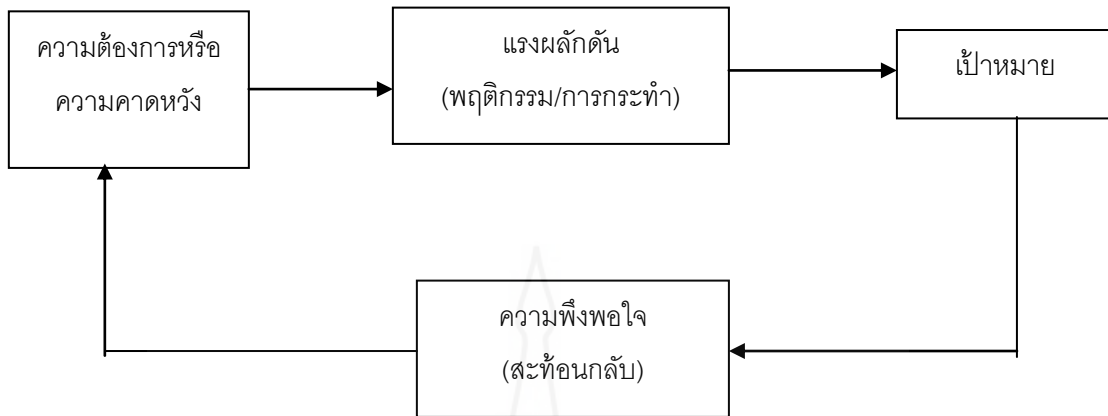
Mullins (อ้างถึงในสุริยา โอทยากุล 2544: 14) กล่าวถึงความพึงพอใจเป็นผลมาจากองค์ประกอบสำคัญ 3 ด้าน ได้แก่

1.2.1 ความต้องการหรือความคาดหวังของบุคคล

1.2.2 แรงผลักดันที่นำไปสู่พฤติกรรมและการกระทำ

1.2.3 เป้าหมายที่ต้องการบรรลุในเรื่องนั้นๆ

และเมื่อบรรลุเป้าหมายแล้ว จะเกิดความพึงพอใจ ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 การเกิด “ความพึงพอใจ” ของบุคคล

ที่มา: สุริยา โอทยากุล (2544) หน้า 14

1.3 การวัดความพึงพอใจ

Milet (อ้างถึงใน เกศินี ศรีคงอยู่ 2543: 27) ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของหน่วยงานของรัฐ จะต้องยึดหลักในการวัดความพึงพอใจ 5 ด้าน ได้แก่

1.3.1 การให้บริการอย่างเสมอภาค (equitable service) หมายถึง ความยุติธรรมในการบริหารงานภาครัฐที่มีฐานคติที่ว่า คนทุกคนเท่าเทียมกัน ดังนั้นประชาชนทุกคนจะได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันในแง่มุมของกฎหมาย ไม่มีการแบ่งแยกกีดกันการให้บริการ ประชาชนจะได้รับการปฏิบัติในฐานะปัจเจกบุคคลที่ใช้มาตรฐานการให้บริการเดียวกัน

1.3.2 การให้บริการที่ตรงเวลา (timely service) หมายถึง การให้บริการจะต้องมองว่า การให้บริการจะต้องตรงเวลา ผลการปฏิบัติงานภาครัฐจะถือว่าไม่มีประสิทธิผลเลย ถ้าไม่มีการตรงเวลา ซึ่งจะสร้างความพึงพอใจให้แก่ประชาชน

1.3.3 การให้บริการอย่างเพียงพอ (ample service) หมายถึง การให้บริการที่มีสถานที่ให้บริการอย่างเหมาะสม ความเสมอภาคหรือการตรงเวลา จะไม่มีความหมายถ้ามีจำนวนการให้บริการที่ไม่เพียงพอและสถานที่ตั้งให้บริการ สร้างความไม่ยุติธรรมให้เกิดขึ้นแก่ผู้รับบริการ

1.3.4 การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (continuous service) หมายถึง การให้บริการที่เป็นไปอย่างสม่ำเสมอ โดยยึดประโยชน์ของสาธารณะเป็นหลัก ไม่ยึดความพึงพอใจของหน่วยงานที่ให้บริการ จะให้หรือหยุดเมื่อใดก็ได้

1.3.5 การให้บริการอย่างก้าวหน้า (progressive service) หมายถึง การให้บริการที่มีการปรับปรุงคุณภาพและผลการปฏิบัติงาน กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การเพิ่มประสิทธิภาพหรือความสามารถที่จะทำหน้าที่ได้มากขึ้น โดยใช้ทรัพยากรเท่าเดิม

1.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเกิดขึ้นจากความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เป็นสำคัญ ตามแนวคิดตามพฤติกรรมศาสตร์ มีนักวิชาการหลายคนให้แนวคิดและทฤษฎีไว้ ในที่นี้จะขอนำเสนอทฤษฎีต่างๆ ใน 3 รูปแบบ ได้แก่ ทฤษฎีการจูงใจ อี.อาร์.จี (ERG theory) ทฤษฎีความต้องการที่แสวงหา (Acquired-need theory) และทฤษฎีความคาดหวังในการจูงใจ (Expectancy theory)

1.4.1 ทฤษฎี การจูงใจ อี.อาร์.จี เป็นทฤษฎีความต้องการซึ่งกำหนดลำดับขั้นความต้องการ Alderfer (อ้างถึงใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ 2545: 312) ซึ่งความแตกต่างระหว่างความต้องการในระดับต่ำและความต้องการในระดับสูง ซึ่งเกี่ยวข้องกับความต้องการของมาสโลว์ 5 ประเภท คงเหลือ 3 ประเภท ดังนี้

1) ความต้องการในการอยู่รอด (existence needs: E) เป็นความต้องการในระดับต่ำสุดและมีลักษณะเป็นรูปธรรม (concrete) ประกอบด้วยความต้องการตามทฤษฎีมาสโลว์ คือความต้องการของร่างกายและความต้องการความปลอดภัยซึ่งสามารถพิสูจน์ได้

2) ความต้องการความสัมพันธ์ (relatedness needs: R) มีลักษณะเป็นรูปธรรมน้อยลง ประกอบด้วยความต้องการทางสังคม ตามทฤษฎีมาสโลว์บวกด้วยความต้องการความปลอดภัยและความต้องการการยกย่อง

3) ความต้องการความเจริญเติบโตก้าวหน้า (growth needs: G) เป็นความต้องการในระดับสูงสุด และมีความเป็นรูปธรรมต่ำสุด ประกอบด้วยส่วนที่เป็นความต้องการการยกย่อง และบวกด้วยความต้องการการประสบความสำเร็จตามทฤษฎีมาสโลว์

อัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer) ไม่เชื่อว่าบุคคลต้องตอบสนองความพึงพอใจอย่างสมบูรณ์ในระดับของความต้องการก่อนที่จะก้าวไปสู่ระดับอื่น เขาพบว่าบุคคลจะได้รับการกระตุ้นโดย ความต้องการมากกว่าหนึ่งระดับ ยิ่งกว่านั้น อัลเดอร์เฟอร์ ค้นพบว่าระดับของชนิดจะแตกต่างกันในแต่ละบุคคลผู้ประกอบการจะแสวงหาการยกย่องนับถือ (ความต้องการความสัมพันธ์) และความรู้สึกสร้างสรรค์เป็นความต้องการความเจริญเติบโตก่อนที่จะคำนึงถึงความต้องการด้านรูปธรรม เช่น ความหิว และความกระหาย (เป็นความต้องการการอยู่รอด)

อัลเดอร์เฟอร์ ยังขยายทฤษฎีของมาสโลว์โดยพิจารณาถึงวิธีการที่บุคคลมีปฏิกิริยาเมื่อเขาสามารถและไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองโดยพัฒนาหลักความก้าวหน้าในความพึงพอใจ (Satisfaction - progression principle) เพื่ออธิบายถึงวิธีการที่บุคคลมีความก้าวหน้า

กับลำดับขั้นความต้องการเมื่อตอบสนองความต้องการในระดับต่ำกว่าได้ และในทางตรงกันข้าม หลักการถดถอย-ความตึงเครียด (Frustration - regression principle) ซึ่งอธิบายว่า เมื่อบุคคลยังมี ความเครียดในการที่จะตอบสนองความต้องการในระดับสูงขึ้น เขาจะเลิกพยายามตอบสนองความ ต้องการและเปลี่ยนไปใช้ความพยายามที่จะตอบสนองความต้องการที่ต่ำกว่า ทฤษฎี ERG ระบุว่า บุคคลสามารถเปลี่ยนไปในระดับสูงขึ้นและต่ำลงตามระดับความต้องการขึ้นอยู่กับว่าเขาสามารถ ตอบสนองความต้องการในระดับต่ำลงหรือความต้องการในระดับสูงขึ้นได้หรือไม่

1.4.2 ทฤษฎีความต้องการที่แสวงหา ทฤษฎีความต้องการที่แสวงหาของ

McClelland (อ้างถึงใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ 2545: 315) เป็นทฤษฎี ที่เสนอแนะว่า ความต้องการที่แสวงหาการเรียนรู้โดยอาศัยชีวิตและการที่บุคคลมุ่งที่ความต้องการ เฉพาะอย่างมากกว่าความต้องการอื่นๆ ความต้องการเพื่อความสำเริง (needs for achievement) เป็น ความต้องการที่จะบรรลุเป้าหมายซึ่งมีลักษณะท้าทายและเยี่ยมยอด ความต้องการเพื่อความผูกพัน (needs for affiliation) ความปรารถนาที่จะกำหนดความผูกพันส่วนตัวกับบุคคล ความต้องการ อำนาจ (needs for power) เป็นความปรารถนาที่มีอิทธิพลหรือควบคุมบุคคลอื่น ทฤษฎีนี้ทำความเข้าใจถึงการจูงใจ ซึ่งมีรูปแบบการจูงใจความต้องการพื้นฐาน 3 ประการ ดังนี้

1) ความต้องการอำนาจ (needs for power) McClelland และทีมงานวิจัย ได้ พบว่าบุคคลมีความต้องการอำนาจสูง จะมีความเกี่ยวข้องกับอิทธิพลและการควบคุม บุคคลเช่นนี้ ต้องการความเป็นผู้นำ เป็นนักพูด เป็นผู้ที่ต้องการทำงานให้เหนือกว่าบุคคลอื่น เป็นกลุ่มที่แสวงหา หรือค้นหาวิธีแก้ปัญหาให้ดีที่สุด ชอบสอนและชอบพูดในที่ชุมชน ชอบการแข่งขันเพื่อให้ สถานภาพสูงขึ้น จะกังวลเรื่องอำนาจมากกว่าการทำงานให้ได้ประสิทธิภาพ

2) ความต้องการความผูกพัน (needs for affiliation) บุคคลที่มีความต้องการข้อ นี้สูงจะพอใจจากการเป็นที่รักและมีแนวโน้มจะเลี่ยงความเจ็บปวดจากการต่อต้านโดยสมาชิกกลุ่ม สังคม เขาจะรักษาความสัมพันธ์อันดีในสังคม พยายามในการให้ความร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน พยายามสร้าง และรักษาสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น ต้องการสร้างความเข้าใจดีจากสังคมที่เขาเป็นสมาชิก อยู่

3) ความต้องการความสำเร็จ (needs for achievement) บุคคลที่ต้องการ ความสำเร็จสูงจะมีความปรารถนาอย่างรุนแรงที่จะประสบความสำเร็จและกลัวต่อความล้มเหลว ต้องการแข่งขันและกำหนดเป้าหมาย ที่ยากลำบากสำหรับตนเอง มีทักษะชอบเสี่ยงแต่ไม่ชอบการ พนัน พยายามที่จะวิเคราะห์และประเมินปัญหา มีความรับผิดชอบเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วง และมีการ ป้อนกลับในการทำงาน ตลอดจนมีความปรารถนาจะทำงานให้ดีกว่าบุคคลอื่น แสวงหาหรือ พยายามรับผิดชอบในการค้นหาวิธีแก้ปัญหาให้ดีที่สุด

พื้นฐานของ แมคเคลแลนด์ (McClelland) เป้าหมายต้องท้าทายและเยี่ยมยอด จะขึ้นอยู่กับเวลาและเหตุผลของประสบการณ์ในชีวิตของแต่ละบุคคล จะถูกกระตุ้นด้วยความต้องการต่างๆ และแต่ละความต้องการจะมีผลต่อความพอใจในการปฏิบัติงานของเขา ทฤษฎีนี้จะช่วยให้ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความต้องการของตนเองและผู้อื่นเป็นอย่างดี สามารถสร้างงานและปรับสภาพแวดล้อมในการทำงานให้สนองความต้องการทั้ง 3 ด้าน ของบุคคลอย่างเหมาะสม

1.4.3 ทฤษฎีความคาดหวังในการจูงใจ

ทฤษฎี Vroom (อ้างอิงใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ 2545: 319)

นักจิตวิทยาชื่อ Vivtor H. Vroom เชื่อว่าบุคคลจะได้รับการกระตุ้นให้ทำสิ่งซึ่งสามารถบรรลุเป้าหมาย และมองเห็นว่าจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายได้ ซึ่งทฤษฎีของ Vroom เป็นการจูงใจของบุคคลซึ่งมีต่อสิ่งซึ่งมีคุณค่าในผลลัพธ์จากการใช้ความพยายาม (อาจจะเป็นตัวบวกหรือลบ) คุณด้วยความเชื่อมั่น (ความคาดหวัง) จากการใช้ความพยายาม เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่ง Vroom ระบุว่า การจูงใจเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ซึ่งแต่ละบุคคลกำหนดเป้าหมายและโอกาสเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น ทฤษฎี Vroom เป็นไปตามสมการ คือ

อำนาจ (Force) = คุณค่าความพอใจในผลลัพธ์ (Variance) X ความคาดหวัง (Expectancy)

อำนาจเป็นจุดแข็งในการจูงใจบุคคล คุณค่าความพอใจในผลลัพธ์ เป็นจุดแข็งของการจูงใจบุคคลในผลลัพธ์ ความคาดหวัง เป็นความน่าจะเป็นสำหรับการกระทำเฉพาะอย่าง ซึ่งนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการ เมื่อบุคคลมีเป้าหมายเฉพาะอย่างไม่แตกต่างกัน คุณค่าความพอใจในผลลัพธ์ เท่ากับศูนย์ มีผลลัพธ์เป็นลบเมื่อบุคคลไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ ผลลัพธ์ก็คือไม่มีการจูงใจ นอกจากนี้บุคคลจะไม่มีแรงจูงใจให้บรรลุเป้าหมาย ถ้าความคาดหวังเป็นศูนย์หรือติดลบ อำนาจในการกระทำบางสิ่งขึ้นอยู่กับทั้งคุณค่าความพอใจในผลลัพธ์และความคาดหวัง

ทฤษฎีความคาดหวัง สรุปได้ว่า การกระทำเป็นผลจากแรงจูงใจและความสามารถ แรงจูงใจขึ้นอยู่กับความคาดหวังที่บุคคลคาดว่าจะได้ผลจากที่เขาได้พยายาม แรงจูงใจประกอบไปด้วยทั้งแรงจูงใจภายใน ภายนอก แรงจูงใจภายใน คือความพึงพอใจที่ประสบความสำเร็จ และแรงจูงใจภายนอกคือรางวัลที่ได้รับ และพฤติกรรมของบุคคลจะประกอบไปด้วย ความสามารถ ความพยายาม และการรับรู้เรื่องบทบาทของตน

โดยสรุป การที่บุคคลจะเกิดความพึงพอใจในสิ่งใดๆ ได้มากหรือน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับความต้องการหรือความคาดหวังของบุคคล แรงผลักดันที่จะนำไปสู่การกระทำ และเป้าหมายที่ต้องการ ความพึงพอใจของบุคคล เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองในระดับหนึ่ง

และเมื่อบุคคลนั้นเกิดความต้องการจึงจะตั้งเป้าหมายเพื่อให้บรรลุความต้องการ ความต้องการของบุคคลจะแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมและลักษณะของบุคคล

2. แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน

แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน จะกล่าวถึงความหมาย ความเป็นมา และเจตนารมณ์ เป้าหมาย องค์ประกอบที่สำคัญ ประเภท การจัดและต่อทะเบียน การประเมิน วัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ดังนี้

2.1 ความหมายของวิสาหกิจชุมชน

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (2548: 2) ให้ความหมายวิสาหกิจชุมชนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 ไว้ว่า “วิสาหกิจชุมชน” หมายความว่ากิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการ หรือการอื่นๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกัน และรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าว ไม่ว่าจะป็นนิติบุคคลในรูปแบบใด หรือไม่ป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชน และระหว่างชุมชน ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนประกาศกำหนด

พรพิมล เกลิมมีประเสริฐ (2549: 45-46) ให้ความหมาย “วิสาหกิจชุมชน” ดังนี้

- 1) วิสาหกิจชุมชนคือ การประกอบการเพื่อจัดการ “ทุน” ของชุมชน อย่างสร้างสรรค์เพื่อตอบสนองการพึ่งตนเองและความพอเพียงของครอบครัวและชุมชน
- 2) ทุนของชุมชน ไม่ได้หมายถึง ทุนเงินตราเพียงอย่างเดียว แต่ครอบคลุมถึงคน ความรู้ภูมิปัญญา ทรัพยากรธรรมชาติและผลผลิตของชุมชน
- 3) การประกอบการในรูปวิสาหกิจ ของชุมชน เป็นการประกอบการที่เชื่อมโยงการผลิตทางการเกษตร การแปรรูปการตลาดของชุมชนเข้าเป็นกระบวนการเดียวกัน ไม่แยกส่วน และแบ่งบทบาทให้กับกลุ่มคนที่มีทักษะหรืออาชีพเฉพาะที่แตกต่างกัน
- 4) การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนคือ การฟื้นฟูและพัฒนาระบบเศรษฐกิจของชุมชนที่ถูกทำลายโดยการพัฒนาที่ผ่านมาโดยพัฒนาคนให้เป็นผู้ประกอบการ วางแผนการประกอบการที่อยู่บนฐาน “ทุนชุมชน” และสร้างระบบเชื่อมโยงกิจกรรมทางเศรษฐกิจหลายกิจกรรมให้อยู่ในกระบวนการเดียวกัน
- 5) กิจกรรมทางเศรษฐกิจตามแนวทางวิสาหกิจชุมชนมี 3 ระดับคือ สร้างผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์เพื่อการพึ่งตนเองในระดับครัวเรือน สร้างผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์เพื่อเพียงพอกับ

ความต้องการระดับชุมชน และพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อตอบสนองสังคมภายนอกชุมชน เป็นระดับ
ก้าวหน้าซึ่งตรงกับนโยบาย “หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์”

เสรี พงศ์พิศ (2549: 1) ให้ความหมายว่าวิสาหกิจชุมชนคือ การประกอบการ โดย
คนในชุมชน เพื่อการจัดการ “ทุน” ของชุมชนอย่างสร้างสรรค์เพื่อตอบสนองการพึ่งตนเองและ
ความพอเพียงของครอบครัวและชุมชน

วิสาหกิจชุมชนแบ่งได้ 2 ประเภทใหญ่ ดังนี้

- 1) วิสาหกิจชุมชนพื้นฐาน
- 2) วิสาหกิจชุมชนก้าวหน้า

ประเภทแรกเป็นการผลิตการแปรรูป การดำเนินการต่างๆ เพื่อกินเพื่อใช้ในครอบครัว
ในชุมชน เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐาน ประเภทที่ 2 คือการดำเนินการอย่างเป็นระบบด้วย
รูปแบบที่ทันสมัย ใช้ทุนและเทคโนโลยีเพื่อตอบสนองชุมชน เครือข่ายและตลาดในวงกว้าง

สรุปได้ว่าวิสาหกิจชุมชนหมายถึง การรวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมของชุมชนเพื่อการ
ผลิตสินค้าและบริการ โดยคณะบุคคลที่มีความผูกพันและมีวิถีชีวิตร่วมกัน และรวมตัวประกอบ
กิจการโดยการนำทุนที่มีอยู่ในชุมชนทั้งภูมิปัญญา ประเพณี วิถีชีวิต ความเชื่อ ทรัพยากร ร่วมกัน
จัดการบริหารแบบใหม่ให้เหมาะสมเพื่อเพิ่มรายได้และให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ชุมชนเกิด
การเรียนรู้และเกิดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม

2.2 ความเป็นมาของวิสาหกิจชุมชนและเจตนารมณ์

2.2.1 ความเป็นมาของพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 เกิดจาก
การนำเสนอของตัวแทนเครือข่ายองค์กรชุมชนทั่วประเทศ ร่วมกับมูลนิธิหมู่บ้านและกระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ เมื่อต้นปี พ.ศ.2544 เพื่อรองรับกระแสการเคลื่อนไหวของกระบวนความคิดใน
การประกอบวิสาหกิจเพื่อการพึ่งตนเองของชุมชน และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้แต่งตั้ง
ตัวแทนเครือข่ายองค์กรดังกล่าว ร่วมกับผู้แทนหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเป็น "คณะกรรมการ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548" ในคราวที่มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ
พิจารณาร่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ใช้ชื่อร่างกฎหมายฉบับนี้ว่า "ร่างพระราชบัญญัติ
วิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548" แต่เมื่อทำการพิจารณาร่างได้เปลี่ยนมาใช้ชื่อ "ร่างพระราชบัญญัติ
ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548" ซึ่งคณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาแล้วเสร็จเสนอ
ต่อคณะรัฐมนตรีและที่ประชุมคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหลักการ เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2544
ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอภายหลังจากมีมติอนุมัติหลักการคณะรัฐมนตรีได้ส่งร่างฯ
ไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อตรวจพิจารณา รายละเอียดตามขั้นตอนของกฎหมาย
และต่อมาได้เสนอเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาผ่านกระบวนการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมของสภา

ผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาลงมติเห็นชอบเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2547 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงลงพระปรมาภิไธยเมื่อวันที่ 8 มกราคม 2548 โดยพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่ม 122 ตอนที่ 6ก เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548 โดยให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือ ตั้งแต่วันที่ 19 มกราคม 2548 เป็นต้นไป

2.2.2 เจตนารมณ์ เพื่อให้มีการส่งเสริมความรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น การสร้าง รายได้ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การพัฒนาความสามารถในการจัดการ และการพัฒนารูปแบบ ของวิสาหกิจชุมชน มีผลให้ชุมชนพึ่งตนเองได้ และพัฒนาระบบเศรษฐกิจของชุมชนให้มีความ เข้มแข็ง พร้อมสำหรับการแข่งขันทางการค้าในอนาคต ไม่ว่าจะระดับใด รวมถึงการพัฒนาวิสาหกิจ ชุมชนให้ก้าวไปสู่การเป็นผู้ประกอบการในระดับที่สูงต่อไป

2.3 เป้าหมายของวิสาหกิจชุมชน

เสรี พงศ์พิศ และคณะ (2547: 45) ระบุว่าวิสาหกิจชุมชนมีเป้าหมายหลัก 4 ประการ ได้แก่

2.3.1 สนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชนของชุมชนโดยชุมชน เพื่อ ชุมชนแก่จุดอ่อนเสริมจุดแข็งให้ชุมชนใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและทุนทางสังคมอย่างมี ประสิทธิภาพและยั่งยืน

2.3.2 สร้างกระบวนการเรียนรู้และระบบการพัฒนา เพื่อการพึ่งพาตนเองของ ชุมชนครอบคลุมการจัดการทุกด้านให้มีระบบจัดการการผลิต การแปรรูป การตลาด การอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม การจัดสวัสดิการชุมชน ซึ่งดำเนินการโดยองค์การชุมชนหรือเครือข่ายองค์การชุมชน ในการวางแผนดำเนินการ และประสานความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชนอื่น ๆ

2.3.3 พัฒนาระบบเศรษฐกิจ-สังคมของชุมชน ที่มีอิสระพึ่งตนเองได้ระบบการ จัดการที่เหมาะสมสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชน มีต้นทุนการจัดการต่ำและเป็น สถาบันทางสังคมที่ชาวบ้านพึ่งพาได้

2.3.4 พัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชน ที่กระจายการพัฒนาไปทุกส่วนของชุมชน ไม่ใช่ระบบที่ให้โอกาสกับผู้ที่เหนือกว่าทางด้านเศรษฐกิจการเมือง

2.4 องค์ประกอบที่สำคัญของวิสาหกิจชุมชน

เสรี พงศ์พิศ และคณะ (2549: 2) ได้กล่าวว่าองค์ประกอบที่สำคัญของวิสาหกิจ ชุมชน คือ

2.4.1 ชุมชนเป็นเจ้าของและผู้ดำเนินการ

2.4.2 ผลผลิตมาจากกระบวนการในชุมชน โดยใช้วัตถุดิบ ทรัพยากร ทุน แรงงาน ในชุมชนเป็นหลัก

2.4.3 ริเริ่มสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมของชุมชน

2.4.4 เป็นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น ผสมผสานภูมิปัญญาสากล

2.4.5 มีการดำเนินการแบบบูรณาการ เชื่อมโยงกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

2.4.6 มีกระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจ

2.4.7 มีการพึ่งพาตนเองของครอบครัวและชุมชนเป็นเป้าหมาย

2.5 ประเภทของวิสาหกิจชุมชน

2.5.1 **วิสาหกิจชุมชนพื้นฐาน** ผลิตแปรรูปการดำเนินการต่างๆ เพื่อกินเพื่อใช้ในครอบครัวในชุมชนเพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐาน

2.5.2 **วิสาหกิจชุมชนก้าวหน้า** การดำเนินการอย่างเป็นระบบและด้วยรูปแบบและรูปแบบที่ทันสมัย ใช้ทุนและเทคโนโลยีเพื่อตอบสนองชุมชน เครือข่ายและตลาดกว้าง

2.6 การจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (2548: 3) กล่าวไว้ว่า ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 สถานที่รับจดทะเบียน คือสำนักงานเกษตรอำเภอทุกอำเภอ และศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลทั่วประเทศ และการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

2.6.1 ชื่อและที่ตั้งของวิสาหกิจชุมชน

2.6.2 ชื่อและที่อยู่ของผู้มีอำนาจทำการแทนวิสาหกิจชุมชน

2.6.3 ชื่อและที่อยู่ของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

2.6.4 กิจกรรมที่วิสาหกิจชุมชนมีความประสงค์จะดำเนินการ

2.7 การต่อทะเบียนวิสาหกิจชุมชน

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (2548: 3) กล่าวไว้ว่า พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 ภายใน 30 วัน นับแต่สิ้นปีปฏิทินให้วิสาหกิจชุมชนที่มีความประสงค์จะดำเนินการต่อ ต้องยื่นคำร้องต่อนายทะเบียน ณ สถานที่ที่ทำการจดทะเบียนไว้ข้างต้น

วิสาหกิจชุมชนใดไม่แจ้งความประสงค์ต่อทะเบียนเป็นเวลาสองปีติดต่อกัน ให้กรมส่งเสริมการเกษตรมีหนังสือเตือนให้วิสาหกิจชุมชนนั้นแจ้งภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ถ้าไม่มีการแจ้งตามคำเตือนดังกล่าว ให้กรมส่งเสริมการเกษตรถอนชื่อออกจากรายทะเบียน

วิสาหกิจชุมชนใดประสงค์จะเลิกกิจการให้แจ้งกรมส่งเสริมการเกษตรทราบ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เลิกกิจการ ตามวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด หมวด 2 เครื่องข่าย วิสาหกิจชุมชน

2.8 การประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

การประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน หมายถึง การดำเนินงานเพื่อให้ได้รับรู้ ศักยภาพและความสามารถของวิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ในเรื่อง

- 1) ทิศทางของวิสาหกิจชุมชน
- 2) การวางแผนดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน
- 3) การบริหารตลาด
- 4) การจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสาร
- 5) การบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชน
- 6) กระบวนการจัดการสินค้าและบริการ
- 7) ผลลัพธ์การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน

โดยใช้แบบประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนเพื่อใช้ประโยชน์ในการ กำหนดแนวทางพัฒนาตนเอง และหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องใช้พิจารณากำหนดแนวทางส่งเสริม สนับสนุนตามศักยภาพ

การประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน เป็นกระบวนการสำคัญที่ทำให้ หน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงระดับความเข้มแข็ง และผลลัพธ์ของการดำเนินงานและ สามารถวางแผนพัฒนาได้ตามความพร้อมของวิสาหกิจชุมชน สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการ ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (2548: 1-19) ระบุไว้ว่า พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 กำหนดให้วิสาหกิจชุมชนที่จะขอรับการส่งเสริมต้องยื่นขอจดทะเบียนต่อกรมส่งเสริมการเกษตรซึ่ง ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนและให้วิสาหกิจชุมชนและ เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนแล้วสามารถขอรับการส่งเสริมสนับสนุนได้ตามวิธีการตามที่ คณะอนุกรรมการวิสาหกิจชุมชนกำหนดซึ่งกำหนดให้วิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ที่จดทะเบียนแล้วเข้ารับการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบ ถึงระดับความเข้มแข็ง และผลลัพธ์ของการดำเนินงานและสามารถวางแผนพัฒนาได้ตามความ พร้อมของวิสาหกิจชุมชนนั้น สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน โดยได้นำ แนวทางการจัดการคุณภาพโดยรวม (Total Quality Managent: TQM) มาประยุกต์โดยใช้ให้ เหมาะสมกับวิสาหกิจชุมชนพร้อมทั้ง ได้จัดทำคู่มือประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

2.9 วัตถุประสงค์ เพื่อให้ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ทราบระดับความเข้มแข็งและผลลัพธ์ของการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน และสามารถวางแผนพัฒนาได้ตามความพร้อมของแต่ละวิสาหกิจชุมชน

2.10 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

2.10.1 ทำให้ทราบศักยภาพวิสาหกิจชุมชนแต่ละแห่งเพื่อวางแผนให้การส่งเสริมสนับสนุนต่อไป

2.10.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ทราบข้อมูลวิสาหกิจชุมชนเพื่อวางแผนสนับสนุนได้ตามบทบาทหน้าที่

2.10.3 วิสาหกิจชุมชน ได้ทราบศักยภาพของตน และนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินศักยภาพ มาใช้ในการวางแผนเพื่อพัฒนาตัวเอง

สรุปได้ว่า การประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนมีความสำคัญ ซึ่งสามารถนำผลการประเมินมาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนดำเนินงาน กำหนดทิศทางและเป้าหมายการดำเนินงานได้อย่างถูกต้อง ส่งผลให้วิสาหกิจชุมชนสามารถดำเนินกิจกรรมได้ตามวัตถุประสงค์ สามารถพึ่งพาตัวเองได้ โดยยึดหลักการเรียนรู้เป็นหัวใจ และมีการพึ่งพาตนเองเป็นเป้าหมาย

3. สภาพทั่วไปของอำเภอสวี จังหวัดชุมพร

อำเภอสวี (2555: 1-6) สรุปข้อมูลพื้นฐานของอำเภอสวีเกี่ยวกับประวัติ คำขวัญ การคมนาคม สภาพภูมิอากาศและภูมิประเทศ ทรัพยากรธรรมชาติ ประชากร การปกครอง เศรษฐกิจ ผลผลิตทางการเกษตร และโรงงานอุตสาหกรรม ดังนี้

3.1 ประวัติอำเภอสวี จังหวัดชุมพร

อำเภอสวีเป็นเมืองเก่าแก่ตามประวัติศาสตร์ อำเภอนี้ตั้งอยู่ภาคใต้ทางฝั่งตะวันออกของประเทศไทย เมืองสวีตั้งอยู่ริมคลองสวี ต่อมาเมื่อวันที่ 16 เมษายน 2440 (ร.ศ. 116) ได้ตั้งที่ทำการอำเภอสวีครั้งแรกในหมู่ที่ 5 ตำบลนาโพธิ์ โดยใช้บ้านพักของนายริน ทองคำ เป็นที่ว่าการชั่วคราว ตั้งอยู่ครึ่งปีก็ย้ายไปตั้งที่บ้านของนายชุ่ม กำนันตำบลปากแพรก ปฏิบัติงานได้ปีเศษจึงย้ายที่ว่าการไปอยู่ริมแม่น้ำสวี ตำบลสวี พ.ศ. 2462 ที่ว่าการอำเภอสวีชั่วคราวไม่สามารถใช้ปฏิบัติราชการได้ จึงย้ายไปใช้บ้านพักของ นายฮก บุญยสมบัติ เป็นที่ว่าการอำเภอชั่วคราว และเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2462 ได้จัดสร้างที่ว่าการอำเภอสวีขึ้นใหม่ที่หมู่ที่ 5 ตำบลนาโพธิ์ ซึ่งเป็นชุมชนที่เป็นศูนย์รวมการค้าต่าง ๆ ที่ใหญ่ที่สุดของอำเภอสวี วันที่ 24 มกราคม 2511 ที่ว่าการอำเภอสวีได้ถูกเพลิงไหม้ กรมการปกครองจึงอนุมัติงบประมาณพิเศษให้ก่อสร้างที่ว่าการอำเภอหลังใหม่ และมีพิธีเปิดเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2512 ใช้ปฏิบัติราชการอยู่ถึงปี พ.ศ. 2544 เป็นระยะเวลา 32 ปี อาคารที่ว่าการ

อำเภอศรีชำรุดทรุดโทรมตามสภาพการใช้งาน กรมการปกครองได้อนุมัติงบประมาณให้ก่อสร้างที่ว่าการอำเภอหลังใหม่ เมื่อปี พ.ศ. 2543 และเมื่อ 1 ตุลาคม 2544 ได้ย้ายที่ว่าการอำเภอศรีมาปฏิบัติงานที่ว่าการอำเภอศรี (หลังใหม่) ตั้งอยู่ที่บ้านคอนรักษ์ หมู่ที่ 4 ตำบลสี จนถึงปัจจุบัน และในอนาคตจะพัฒนาให้เป็นศูนย์ราชการอำเภอศรีอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อเตรียมความพร้อมในการบริการประชาชนแบบเบ็ดเสร็จ

3.2 คำขวัญอำเภอ พระธาตุเก่าแก่ กาแฟเลิศล้ำ ชมถ้ำขวัญเมือง เลอเรื่องลับประรดสวยสดสตรี หาดทรายริสวองาม

3.3 ด้านการคมนาคม อำเภอศรีมีเส้นทางคมนาคมทางบกดังนี้

- 1) รถยนต์ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 41
- 2) สถานีขนส่ง
- 3) สถานีรถไฟ

3.4 สภาพภูมิอากาศและภูมิประเทศ

สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไปได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นเหตุให้มีฤดูกาลเพียง 2 ฤดู คือ ฤดูฝน และฤดูร้อน ส่วนสภาพภูมิประเทศอำเภอศรี ตั้งอยู่ทางตอนกลางของจังหวัดชุมพร มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียง ดังนี้ ทิศเหนือติดต่อกับอำเภอเมืองชุมพร ทิศตะวันออกติดต่อกับอำเภอไทย ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอทุ่งตะโก และทิศตะวันตกติดต่อกับอำเภอละอุ่นและอำเภอกระบุรี

3.5 ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของอำเภอ

- 1) เทือกเขาตะนาวศรี แนวยาวจากเหนือจดใต้ทางทิศตะวันตก แหล่งธรรมชาติป่าไม้เขตร้อน ซึ่งมีทรัพยากรด้านป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์
- 2) มีพื้นที่ชายฝั่งทะเลด้านอำเภอไทย แนวเหนือจดใต้ ทางทิศตะวันออกของพื้นที่ยาวประมาณ 20 กิโลเมตร มีชายหาดที่เงียบสงบ สวยงาม ยังคงความเป็นธรรมชาติและมีป่าชายเลนที่อุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งอาศัยและแพร่ขยายพันธุ์สัตว์น้ำ
- 3) แหล่งต้นน้ำลำธารตามธรรมชาติ จำนวน 3 สาย ไหลลาดจากแนวทิศตะวันตกสู่ทางทิศตะวันออก แม่น้ำที่สำคัญคือ แม่น้ำสวีเต่า แม่น้ำสวีหนุ่ม รวมทั้งคลองขางที่ไหลมาบรรจบกับแม่น้ำสวีหนุ่ม ซึ่งมีความยาว 5 กิโลเมตร
- 4) แหล่งชุมชนการประมงชายฝั่ง เป็นพื้นที่ของตำบลท่าหิน และตำบลด่านสวี ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออก ซึ่งเป็นเรือประมงขนาดเล็กและมีการเพาะเลี้ยงกุ้ง เลี้ยงปลากระพงชายฝั่ง

5) ป่าไม้เขตร้อน พื้นที่อุดมเชิงนิเวศน์เขตร้อน พื้นที่ตลอดแนวเทือกเขาตะนาวศรี ทางทิศตะวันออกประกอบด้วยพื้นที่ป่าไม้เขตร้อนที่อุดมสมบูรณ์ มีพันธุ์ไม้ต่างๆ เช่น ไม้ประดู่ ไม้มะค่า และไม้แดง

6) แหล่งน้ำดิบ เป็นพื้นที่ตั้งอยู่ในเขตรวมทั้งสองฝั่ง มีแหล่งน้ำดิบตามธรรมชาติ มาก ประกอบด้วย แม่น้ำ ลำธาร เนื่องจากฝนชุกเกือบตลอดปี มีช่วงห่างเพียง 3 เดือน คือ มี.ค. - พ.ค.

7) แหล่งพันธุ์ไม้นานาพันธุ์ อำเภอสวี มีป่าไม้ที่ยังอุดมสมบูรณ์ ทำให้มีพันธุ์ไม้ มากมาย เช่น ไม้รัง ไม้เต็ง ไม้มะค่า ไม้แดง ไม้ประดู่ ไม้ตะเคียน เป็นต้น

8) เนื้อที่พื้นที่ 799,578 ตารางกิโลเมตร

3.6 ข้อมูลด้านประชากร ปี พ.ศ. 2555

- 1) จำนวนประชากรทั้งสิ้น รวม 66,154 คน
- 2) จำนวนประชากรชาย รวม 33,179 คน
- 3) จำนวนประชากรหญิง รวม 32,975 คน
- 4) ความหนาแน่นของประชากร 83 คน/ตารางกิโลเมตร

3.7 ข้อมูลการปกครอง

- 1) ตำบล 11 แห่ง
- 2) หมู่บ้าน 115 แห่ง
- 3) เทศบาล 2 แห่ง
- 4) องค์การบริหารส่วนตำบล 9 แห่ง

3.8 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

3.8.1 อาชีพหลัก

1) เกษตรกรรม ผลิตผลการเกษตรที่สำคัญ มีดังนี้

ปาล์มน้ำมัน	5,616	ราย	จำนวน	80,845	ไร่
ยางพารา	4,998	ราย	จำนวน	65,043	ไร่
ทุเรียน	4,538	ราย	จำนวน	27,289	ไร่
กาแฟ	4,092	ราย	จำนวน	47,236	ไร่
มะพร้าว	3,965	ราย	จำนวน	30,241	ไร่
ลือกอง	2,717	ราย	จำนวน	11,583	ไร่
มังคุด	1,728	ราย	จำนวน	6,459	ไร่
เงาะ	246	ราย	จำนวน	487	ไร่

2) ประมง การทำการประมงในอำเภอสวี ส่วนใหญ่จะเป็นการประมงชายฝั่ง เรือประมงขนาดเล็กและมีการเพาะเลี้ยงกุ้ง เลี้ยงปลากะพงชายฝั่ง

3.8.2 อาชีพเสริม ได้แก่ รับจ้างทั่วไป รวมทั้งการรับจ้างด้านแรงงานภาคเกษตรกรรม

3.9 ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน ยางพารา ทุเรียน กาแฟพันธุ์โรบัสต้า มะพร้าว ลองกอง มังคุด เงาะ กล้วยเล็บมือ นาง สับปะรด สละ ระกำหวาน ลางสาด แก้วมังกร ใบเหลียง สะตอ หมากสดและหมากแห้ง

3.10 โรงงานอุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่

- 1) โรงงานสวีอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม ที่ตั้งหมู่ที่ 4 ตำบลนาโพธิ์ อำเภอสวี จังหวัดชุมพร 86130
- 2) โรงงานสหมิตรน้ำมันปาล์ม ที่ตั้งหมู่ที่ 12 ตำบลครน อำเภอสวี จังหวัดชุมพร 86130
- 3) โรงงานไยมะพร้าว ที่ตั้งหมู่ที่ 7 ตำบลนาโพธิ์ อำเภอสวี จังหวัดชุมพร 86130
- 4) โรงงานผลิตภัณฑ์กาแฟ ที่ตั้งหมู่ที่ 5 ตำบลเขาทะลุ อำเภอสวี จังหวัดชุมพร 86130

3.11 ประวัติการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของอำเภอสวี จังหวัดชุมพร

กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานหลักที่ต้องดำเนินการรับจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 โดยสำนักงานเกษตรอำเภอสวีเป็นสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน มีหน้าที่ในการรับจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชน โดยกลุ่มแรกที่ได้มีการจดทะเบียน คือ วิสาหกิจชุมชนกล้วยเล็บมือ นางอบนพแก้ว ซึ่งจดทะเบียนเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2548 กิจกรรมที่กลุ่มดำเนินการ ได้แก่ การแปรรูปกล้วยเล็บมือ นางและผลิตเครื่องดื่มกาแฟ ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2549 ได้ดำเนินการรับจดทะเบียนเพิ่มขึ้นเป็น 14 กลุ่ม จากนั้นปี พ.ศ. 2550-2555 สำนักงานเกษตรอำเภอสวี ได้ดำเนินการรับจดทะเบียนเพิ่มอีกจำนวน 23 กลุ่ม ปัจจุบันได้รับจดทะเบียนแล้วทั้งสิ้นจำนวน 38 กลุ่ม โดยสำนักงานเกษตรอำเภอสวีได้ให้การส่งเสริมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน ทั้งเรื่องความรู้ด้านวิชาการ และงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มไปแล้ว รวมจำนวนทั้งหมด 19 กลุ่ม และกิจกรรมที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนดำเนินการ ได้แก่ การผลิตพืช การผลิตปัจจัยการผลิต การแปรรูปผลผลิต การเกษตร การทำศิลปหัตถกรรมและการทอผ้า

3.12 ประเภทกิจการของวิสาหกิจชุมชน สามารถจำแนกได้ดังนี้

1) การผลิตพืช	จำนวน	17	กลุ่ม
2) การผลิตปัจจัยการผลิต	จำนวน	23	กลุ่ม
3) การแปรรูปผลผลิตการเกษตร	จำนวน	8	กลุ่ม
4) การทำศิลปหัตถกรรมและการทอผ้า	จำนวน	2	กลุ่ม
5) การให้บริการ	จำนวน	19	กลุ่ม

3.13 ผลการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน ของอำเภอสวี จังหวัดชุมพร แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1) ระดับดี	จำนวน	19	กลุ่ม
2) ระดับปานกลาง	จำนวน	15	กลุ่ม
3) ระดับปรับปรุง	จำนวน	4	กลุ่ม

4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกในอำเภอสวี จังหวัดชุมพร มีดังต่อไปนี้

4.1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิก

พยุห์ แก้วคุณ (2548: 31) ศึกษาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กรณีศึกษา กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบางรักน้อย ตำบลบางรักน้อย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี พบว่าสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 52.04 ปี ร้อยละ 89.4 สมรสแล้ว ร้อยละ 61.7 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 48.9 ประกอบอาชีพทำสวน มีรายได้เฉลี่ย 120,979.70 บาทต่อปี รายได้จากกิจกรรมของกลุ่ม พบว่าสมาชิกทุกคนมีรายได้จากเงินปันผล โดยได้รับเงินปันผลเฉลี่ย 98.30 บาทต่อปี สมาชิกส่วนใหญ่ไม่มีรายได้จากการเป็นแรงงาน และไม่มียาได้อื่นๆ จากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

ดวงสมร พุทตะกิต (2549: 48) ศึกษาการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนกรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองรีร่วมพัฒนา อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีอายุเฉลี่ย 47.27 ระดับการศึกษาสูงสุด ร้อยละ 68.1 จบชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 68.2 มีอาชีพหลักคือรับจ้าง มีรายได้จากอาชีพหลักเฉลี่ย 118,590.91 บาทต่อปี ร้อยละ 36.4 เป็นสมาชิกกลุ่มนานกว่า 7 ปี ลงทุนกับวิสาหกิจชุมชนอย่างน้อยคนละ 1 หุ้น สมาชิกทุกคนได้รับการอบรมเพิ่มความรู้ ความรู้ที่สมาชิกได้รับมากที่สุด 3 อันดับ คือ การจัดแจกันดอกไม้สด การแปรรูป

รูปผลไม้ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ สมาชิกส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์จากการเป็นสมาชิกกลุ่มคือ มีรายได้เสริม ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และได้รับความรู้เพิ่มเติม โดยสมาชิกมีรายได้เสริมเฉลี่ย 1,463.63 บาทต่อเดือน

เริงจิตร พรหมสถิต (2549: 63) ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดระยอง พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย 50.7 ปี มีสถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับภาคบังคับ มีสถานภาพเป็นกรรมการในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ไม่มีตำแหน่งทางสังคม มีอาชีพหลักในการทำสวนไม้ผล/ไม้ยืนต้น มีอาชีพรองค้าขาย มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมดเฉลี่ย 4.30 คน สมาชิกในครัวเรือนที่ช่วยทำการเกษตร 2.28 คน มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัว 309,555.00 บาท โดยมีรายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ย 241,924.10 บาท มีรายได้นอกภาคการเกษตร 114,156.62 บาท มีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 35.02 ไร่ ส่วนใหญ่มีการกู้ยืมเงิน 359,095.24 บาท และกู้เงินจาก ธกส. มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ/วิสาหกิจชุมชนจากเจ้าหน้าที่รัฐเป็นประจำ/บ่อย

ศุภมิตร อภิชัย (2549: 59) ศึกษาความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 50 ปี มีวุฒิการศึกษาชั้นสูงสุดในระดับประถมศึกษาตอนปลาย มีการประกอบอาชีพหลัก คือ อาชีพทางการเกษตร โดยมีรายได้จากการประกอบอาชีพเฉลี่ย 86,326 บาทต่อปี

จากผลงานที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ด้านสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิก สรุปได้ว่า สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีสถานภาพสมรสแล้ว จบการศึกษาระดับภาคบังคับ ส่วนใหญ่สมาชิกประกอบอาชีพทำการเกษตรเป็นหลัก รายได้หลักมาจากการประกอบอาชีพทำการเกษตร และมีรายได้เสริมจากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

4.2 การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน

บุญรอด คำหะริ (2549: 73-74) ศึกษาสภาพการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนทอผ้าในจังหวัดอุดรธานี พบว่าสภาพการดำเนินงานด้านการบริหารองค์กร ประเด็น 1)การกำหนดเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานกลุ่มได้มีการกำหนดไว้และมีการบันทึกที่ชัดเจน 2)การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานมีการประชุมสมาชิกร่วมกันในการกำหนดเป้าหมายและทิศทาง 3)การดำเนินการของวิสาหกิจชุมชน มีโครงสร้างพร้อมแบ่งหน้าที่และมีการบันทึก 4)การกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับ กลุ่มมีกฎระเบียบข้อบังคับ และบันทึกอย่างชัดเจนและมีกฎระเบียบ ข้อบังคับ แต่ไม่มีการบันทึกเพราะว่าการตั้งกฎกติกาในการทำงานร่วมกันไม่เป็นรูปแบบที่ชัดเจน แต่จะใช้ประเพณีปฏิบัติและวิธีการดำเนินชีวิตของชุมชนเป็นเงื่อนไขในการออกกฎระเบียบ 5)จัดบันทึกการเงิน/บัญชี มีการบันทึกทุกครั้งที่มีกิจกรรมรับจ่าย

6) การเปิดเผยข้อมูลทางการเงินและข้อมูลอื่นๆ แก่สมาชิก มีการประชุมเพื่อเปิดเผยข้อมูลอื่นๆ แก่สมาชิก มีการประชุมเพื่อเปิดเผยข้อมูลหรือแจกเป็นเอกสารให้สมาชิกสม่ำเสมอ
 7) การบริหารจัดการทุน มีแนวทางในการบริหารจัดการทุนทั้งภายในและทุนที่ได้จากภายนอกอย่างเป็นระบบ
 8) การนำปัญหาในการดำเนินการไปแก้ไขปรับปรุงมีการนำปัญหาที่พบมาปรับปรุงแก้ไขเพียงบางประเด็นเพราะกลุ่มสามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง

วิทยา จันทะวงศ์ศรี (2547: 78) ศึกษาปัจจัยที่มีผลสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านการผลิต 2) ปัจจัยด้านการตลาด 3) ปัจจัยเกี่ยวกับการเป็นผู้นำ 4) ปัจจัยเกี่ยวกับการมีปฏิสัมพันธ์กับภายนอก 5) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม 6) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ 7) ปัจจัยด้านการเงิน 8) ปัจจัยด้านแรงงาน 9) ปัจจัยเกี่ยวกับตัวสมาชิก และ 10) ปัจจัยเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร สรุปได้ว่าการดำเนินกิจกรรมวิสาหกิจชุมชนที่ดีนั้น มักเริ่มต้นกิจกรรมโดยการมีส่วนร่วมจากชาวบ้านในชุมชน มีการกำหนดรูปแบบและแผนการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน ร่วมกันเป็นเจ้าของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโดยการสะสมทุนร่วมกัน มีการออมทรัพย์ร่วมกัน การเรียนรู้ในกระบวนการเดียวกัน ด้วยการเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว โดยมุ่งเน้นผลที่จะนำไปสู่การพัฒนา ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นหลัก เมื่อกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็ง สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและสร้างเครือข่ายกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่สามารถเกื้อหนุนซึ่งกันและกันแล้ว จะเป็นการสร้างรากฐานทางเศรษฐกิจของชุมชน และนำไปสู่การมีเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศที่มั่นคง วิสาหกิจชุมชนจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของชาวบ้านในชุมชนและนำไปสู่การพัฒนาประเทศในภาพรวมในที่สุด

พยุห์ แก้วคุณ (2548: 30-32) ศึกษาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร บางรักน้อย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี พบว่า ในการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน มีดังนี้

1) การบริหารจัดการคน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบางรักน้อย มีหน้าที่กำหนดนโยบาย ทิศทาง และควบคุมดูแลการทำงานด้านต่างๆ ให้เป็นไปตามเป้าหมายด้วยความยุติธรรม โปร่งใส ส่วนสมาชิกมีบทบาทในการร่วมวางแผนสนับสนุนการทำงานของกลุ่ม ร่วมแก้ปัญหาและตรวจสอบการทำงานของคณะกรรมการ กำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการบริหารกลุ่มเป็นประจำทุกเดือนและประชุมสมาชิกประจำปี ละ 1 ครั้ง กลุ่มให้การสนับสนุนการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของสมาชิกตามความถนัดและความสามารถ

2) การบริหารจัดการตลาด สถานที่ผลิตสินค้าอยู่ภายในอาคารที่ทำการกลุ่มมี

อุปกรณ์ที่สำคัญในการผลิต ได้รับการสนับสนุนจากทางราชการ แรงงานหลักในการผลิตเป็นแรงงานจากสมาชิก 5 ราย แหล่งวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสั่งซื้อจากแหล่งอื่น เงินทุนที่ใช้ในการผลิตได้จากกการลงหุ้นของสมาชิก และได้รับการสนับสนุนกองทุนช่วยเหลือเกษตรกร และหน่วยงานราชการ ในการดำเนินกิจกรรมวิสาหกิจชุมชนสมาชิกมีส่วนร่วมระดับปานกลางในการวางแผนและการรับประโยชน์ ในขณะที่สมาชิกมีส่วนร่วมน้อยในการดำเนินการและการประเมินผลควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ ควบคุมโดยฝ่ายควบคุมคุณภาพของกลุ่ม และหน่วยงานที่ให้การรับรอง

3) การบริหารจัดการตลาด สินค้าของกลุ่มมีเพียงชนิดเดียว คือกล้วยอบแผ่นบรรจุในกล่องพลาสติกใส จำนวน 2 รูปแบบ คือการขนส่งและการขายปลีก

4) การบริหารจัดการการเงิน รายรับมากจากการจำหน่ายสินค้าเพียงอย่างเดียว รายจ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าวัตถุดิบและค่าแรงงานในการผลิตสินค้า กำไรที่ได้นำไปจัดสรรเป็นเงินปันผลให้สมาชิก ค่าตอบแทนสำหรับกรรมการบริหารกลุ่ม และที่เหลือเป็นเงินกองกลางของกลุ่มในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน และสมาชิกมีส่วนร่วมระดับปานกลางในการวางแผนและรับผลประโยชน์ และมีส่วนร่วมน้อยในการดำเนินงานและการประเมินผล

สามารถ แทนวิสุทธิ (2548: 150-151) ศึกษาการเปรียบเทียบกระบวนการบริหารและผลการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอบ้านฝาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่ากระบวนการบริหารของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ด้านการวางแผน การจัดองค์กร การอำนวยการและการควบคุม มีดังนี้

1) ด้านการวางแผน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือในการกำหนดแผน กลุ่มได้เปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมรองลงมา คือ กลุ่มมีการกำหนดมาตรฐาน ของผลผลิตขึ้นเพื่อเป็นเกณฑ์ในการวัดผลและเปรียบเทียบว่างานได้ผลออกมาตรงตามวัตถุประสงค์ และกลุ่มมีการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของสมาชิกกลุ่ม เรื่องที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กลุ่มมีการกำหนดแผนป้องกันและแผนฉุกเฉิน

2) ด้านการจัดองค์กร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือผู้นำในการบริหารงานของกลุ่มมีความสำคัญ รองลงมา คือคณะกรรมการบริหารกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ได้มาจากความต้องการของสมาชิก การเลือกตั้งมีความเหมาะสม และสมาชิกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คัดเลือก คณะกรรมการบริหารกลุ่ม ตามลำดับ เรื่องที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กลุ่มมีทรัพยากรด้านบุคคล อุปกรณ์เทคโนโลยี เงินอุดหนุน สถานที่ และยานพาหนะเพียงพอ

3) ด้านการอำนวยการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไป

หาน้อย 3 อันดับแรก คือ ผู้นำกลุ่มมีการชี้แนะ และนำแก่สมาชิกกลุ่มด้วยความเต็มใจและกระตือรือร้น รองลงมา คือผู้นำกลุ่มสามารถสั่งการให้สมาชิกกลุ่มปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายได้ และกลุ่มมีการกำหนดให้สมาชิกกลุ่มปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตามลำดับ เรื่องที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สมาชิกกลุ่มรู้ซึ่งถึงความคาดหวังขององค์กร

4) ด้านการควบคุม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือกลุ่มได้เปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุมการบริหารของกลุ่ม รองลงมา คือ กลุ่มได้มีการกำหนดผู้มีหน้าที่ควบคุมและการดำเนินงานกลุ่มไว้เหมาะสม และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มได้มีการศึกษาข้อมูลด้านการให้ผลตอบแทนแก่สมาชิกกลุ่มไว้เพื่อเป็นแนวทางในการควบคุมการดำเนินงานของกลุ่ม ตามลำดับ สำหรับเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กลุ่มสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานตามสถานการณ์ได้

จากผลงานที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน สรุปได้ว่า กลุ่มมีการกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่มไว้อย่างชัดเจน มีโครงสร้างพร้อมแบ่งหน้าที่ มีการกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับ มีการบริหารจัดการด้านการเงินอย่างเป็นระบบ ทำให้การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนด

4.3 สภาพการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

เริงจิตร พรหมสถิต (2549: 63) ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดระยอง พบว่า

1) ด้านความรู้ ความเข้าใจของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีความรู้ในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ซึ่งสามารถตอบคำถามถูกต้องเฉลี่ย 7.8 ข้อจาก 10 ข้อ โดยประเด็นที่สมาชิกทั้งหมดตอบถูก คือจำนวนของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน และความหมายของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน รองลงมา คือ สิทธิของวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายในการขอรับการส่งเสริมหรือสนับสนุนการพัฒนากิจการตาม พรบ. วิสาหกิจชุมชนและความหมายของกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชน

2) ด้านเจตคติของสมาชิกต่อวิสาหกิจชุมชน พบว่า ในภาพรวมเห็นด้วยมาก โดยมีค่าคะแนนสูงสุด ในประเด็นวิสาหกิจชุมชนก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพสินค้า/บริการเพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัวและชุมชน รองลงมาคือ ประเด็นการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพสินค้า บริการให้ตรงตามความต้องการของลูกค้า

3) ข้อมูลการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน พบว่า ระดับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นที่ดำเนินการระดับมากที่สุด คือ การดำเนินงานโดยการรับผิดชอบต่อลูกค้า สินค้า การบริการ มีความซื่อสัตย์ ตรงเวลา มีคุณภาพ และปลอดภัย รองลงมา คือ การดำเนินงานโดยรับผิดชอบต่อสาธารณะ ในด้านการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ในขณะที่ประเด็นที่ดำเนินการน้อยที่สุด คือ การประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิก

บุญรอด คำหะริ (2549: 1-72) ศึกษาผลจากการศึกษาสภาพการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนทอผ้าในด้านการบริหารองค์กร พบว่า

1) การกำหนดเป้าหมายและทิศทาง ส่วนใหญ่มีการกำหนดไว้และมีการบันทึกที่ชัดเจน สมาชิกมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและทิศทาง การดำเนินงาน มีโครงสร้างพร้อมแบ่งหน้าที่และมีการบันทึก การกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับ มีกฎระเบียบข้อบังคับและบันทึกอย่างชัดเจน การจดบันทึกการเงิน/บัญชี มีการบันทึกทุกครั้งที่มีกิจกรรมรับ-จ่าย การเปิดเผยข้อมูลทางการเงินและข้อมูลอื่นๆ แก่สมาชิก มีการประชุมเพื่อเปิดเผยข้อมูลหรือแจกเป็นเอกสารให้สมาชิกทราบสม่ำเสมอ การบริหารจัดการทุน มีแนวทางในการบริหารจัดการทุนทั้งภายในและทุนที่ได้จากภายนอกอย่างเป็นระบบ การจัดสรรรายได้และผลประโยชน์ระหว่างสมาชิก มีการจัดสรรรายได้และผลประโยชน์และกำหนดวิธีการที่แน่นอน การทบทวนผลการดำเนินการของวิสาหกิจชุมชนทอผ้า มีการทบทวนผลการดำเนินงานร่วมกันระหว่างคณะกรรมการฯ และผู้แทนสมาชิกหรือสมาชิก และการนำปัญหาในการดำเนินการไปแก้ไขปรับปรุงมีการนำปัญหาที่พบมาปรับปรุง แก้ไขเพียงบางประเด็น

2) การวางแผนดำเนินงาน พบว่า การเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนใหญ่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพียงบางส่วนหรือไม่เป็นระบบ การวิเคราะห์ข้อมูล มีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ข้อมูลจากแผนแม่บทชุมชน การทำแผนแบบมีส่วนร่วม มีการทำแผนโดยผู้นำหรือกรรมการเข้ามามีส่วนร่วมบ้าง การถ่ายทอดแผนแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องมีการถ่ายทอดชี้แจงและแลกเปลี่ยนเพื่อสร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจในทิศทางเดียวกัน และการปฏิบัติตามแผนที่จัดทำไว้มีการดำเนินงานตามแผนที่จัดทำไว้

3) การบริหารการตลาด พบว่า การกำหนดแหล่งจำหน่าย/ลูกค้าเป้าหมาย มีการกำหนดและใช้ข้อมูลมาพิจารณาในการกำหนด และการติดตามข้อมูล ความต้องการของลูกค้าและตลาด มีการรวบรวมและติดตามข้อมูลบ้างเป็นบางครั้ง

4) การจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสาร พบว่า การรวบรวม ถ่ายทอดและ

แลกเปลี่ยนภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น การแสวงหาความรู้ใหม่ มีการแสวงหาความรู้ใหม่และนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ระบบการจัดเก็บข้อมูลของวิสาหกิจชุมชน มีการจัดเก็บข้อมูลแต่ไม่เป็นระบบและการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารแก่สมาชิก เครือข่ายและบุคคลภายนอก ส่วนใหญ่มีการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์แต่ไม่ต่อเนื่อง

5) การบริหารสมาชิก พบว่า การกำหนดเงื่อนไขการรับสมาชิก ส่วนใหญ่มีการกำหนดเงื่อนไขการรับสมาชิกและมีการจดบันทึกไว้อย่างชัดเจน การพัฒนาผู้นำและสมาชิกวิสาหกิจชุมชน มีการพัฒนาผู้นำและสมาชิกวิสาหกิจชุมชนไม่เป็นขั้นตอนหรือไม่สอดคล้องกับการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน การสร้างขวัญกำลังใจ ความพึงพอใจและแรงจูงใจไม่เป็นระบบ และการประเมินผลการปฏิบัติงานของสมาชิกมีการประเมินผลแต่ไม่มีแนวทางที่ชัดเจน

6) การจัดการสินค้า พบว่า การบริหารให้เกิดความเชื่อมโยงกิจกรรมวิสาหกิจชุมชน มีการดำเนินการหลายกิจกรรมแต่ยังไม่สามารถบริหารให้เกิดการเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ผลผลิตภัณฑ์และระบบที่ก่อให้เกิดผลผลิตภัณฑ์ มีการกำหนดขั้นตอนกระบวนการผลิตสินค้า แต่ยังไม่สามารถควบคุมคุณภาพความสม่ำเสมอของสินค้า และการควบคุมระบบงานป้องกันความผิดพลาดในระบบงาน ปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง อยู่ระหว่างการค้นหาวิธีการควบคุมกระบวนการผลิต

สุมิตรา อภิษฐ์ (2549: 60-61) ศึกษาความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า

- 1) ความสำเร็จด้านแผนวิสาหกิจชุมชน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ต้องมีการปรับปรุงการดำเนินกิจกรรมด้านแผนวิสาหกิจชุมชน
- 2) ด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ส่วนใหญ่มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการน้อยต้องมีการปรับปรุงกิจกรรมด้านการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ
- 3) ด้านธุรกิจของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ส่วนใหญ่มีการพัฒนาธุรกิจน้อยต้องมีการปรับปรุงกิจกรรมเพื่อให้เกิดการพัฒนาธุรกิจมากขึ้น
- 4) ด้านความสามารถในการเข้าหาแหล่งเงินทุน ส่วนใหญ่ดำเนินกิจกรรมไม่มีความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจ ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้
- 5) ด้านประโยชน์ที่ชุมชนได้รับ ส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนมาก

จากผลงานที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ด้านสภาพการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน สรุปได้ว่า สมาชิกมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน

วิสาหกิจชุมชน มีความรับผิดชอบต่อลูกค้า สินค้า มีความซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา มีการจัดการสินค้า และการควบคุมคุณภาพของสินค้าที่ดี ทำให้วิสาหกิจชุมชนประสบความสำเร็จ

4.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน

พยุห์ แก้วคุณ (2548: 32) ศึกษาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร บางรักน้อย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ในด้านปัญหาและอุปสรรคพบว่า กลุ่มมีปัญหา น้อย ทั้งด้านการจัดการคน ด้านการผลิต ด้านการตลาด และด้านการเงิน ปัญหาที่สำคัญในแต่ละ ด้าน คือสมาชิกขาดการมีส่วนร่วมในการทำงาน ขาดแคลนแรงงาน ราคาจำหน่ายต่ำกว่าที่ควรจะเป็น และต้นทุนการผลิตสูง

ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน สมาชิกได้เสนอว่าควรมีเครื่องจักร และอุปกรณ์ในการผลิตที่ทันสมัย ควรเพิ่มความหลากหลายของบรรจุภัณฑ์ ควรปรับปรุงสถานที่ ผลิตให้มีความสะดวกสบายในการปฏิบัติงาน ควรเพิ่มราคาจำหน่ายสินค้า และควรมีการผลิตสินค้า ชนิดอื่นด้วย

สามารถ แทนวิสุทธิ (2548: 153-154) พบว่าปัญหาและอุปสรรคของกลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนที่เข้มแข็งและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ไม่เข้มแข็ง มีดังนี้

1) ปัญหาด้านการวางแผน มีปัญหาเรื่องกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม่มีความพร้อมใน การรวบรวมข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลหลักภายในและภายนอกเพื่อประกอบการวางแผน มากที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนขาดผู้นำที่มีความสามารถในการวางแผน ไม่สามารถวางแผนการ ดำเนินงานกลุ่มได้เนื่องจากไม่มีความเข้าใจนโยบายหลักของกลุ่ม และภาครัฐไม่มีการแนะนำและ ให้ความรู้ฝึกอบรมเกี่ยวกับการวางแผนวิสาหกิจชุมชนให้แก่สมาชิก ตามลำดับ

2) ปัญหาด้านการจัดการองค์กร มีปัญหาเรื่องการเข้าใจโครงสร้างหน้าที่ของกลุ่ม จะทำให้การบริงานบรรลุวัตถุประสงค์ได้มากที่สุด รองลงมา คือ การจัดโครงสร้างหน้าที่ให้มีความ เหมาะสมสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ จะทำให้ตอบสนองความต้องการของสมาชิกได้ การมีทรัพยากรด้านบุคคล สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และเงินทุนที่เพียงพอ จะทำให้กำหนด โครงสร้าง องค์กรของกลุ่มได้ และความชัดเจนของอำนาจหน้าที่ตาม โครงสร้างของกลุ่มจะทำให้งานที่ทำ บรรลุจุดมุ่งหมายได้ ตามลำดับ

3) ปัญหาด้านการอำนาจการ มีปัญหาเรื่องผู้นำไม่สามารถสั่งการหรืออำนาจการ ต่อพฤติกรรมของบุคคลอื่นให้ทำงาน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ มากที่สุด รองลงมา คือ สิ่งจูงใจหรือผลตอบแทนที่ได้รับไม่เป็นที่ยอมรับหรือไม่เป็นที่พึงพอใจ ผู้นำขาดความกระตือรือร้น ในการอำนาจการกลุ่มให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ และสมาชิกไม่ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจใน การดำเนินการของกลุ่มตามลำดับ

4) ปัญหาด้านการควบคุม มีปัญหาเรื่อง ไม่ได้มีการศึกษาข้อมูลด้านการให้ผลตอบแทนแก่สมาชิกกลุ่ม เพื่อเป็นแนวทางในการควบคุมการดำเนินงานของกลุ่ม มากที่สุด รองลงมา คือไม่เข้าใจวิธีการควบคุมการดำเนินงานของกลุ่ม กลุ่มไม่มีบุคคลที่เป็นผู้นำของกลุ่มในการที่จะทำการควบคุมการดำเนินงาน และสมาชิกกลุ่มไม่เห็นความสำคัญของการมีกลุ่มจึงไม่ให้ความร่วมมือการควบคุมการดำเนินงาน ตามลำดับ

สุมิตรา อภิชัย (2549: 61-62) ศึกษาความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนดังนี้ ปัญหาด้านการขาดเงินทุนหมุนเวียนภายในกลุ่ม ปัญหาด้านแรงงาน ด้านการผลิต ด้านการขาดความรู้ความชำนาญในการผลิตสินค้าและบริการให้ได้มาตรฐาน และปัญหาด้านการขอรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์จากหน่วยงานรับผิดชอบ

ข้อเสนอแนะส่วนใหญ่ต้องปรับปรุงการดำเนินกิจกรรม เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสามารถบรรลุตามตัวชี้วัดในแต่ละด้านให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

ดวงสมร พฤษพิบูล (2549: 48) ศึกษาการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองรีร่วมพัฒนา อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี พบว่า ปัญหาอุปสรรคที่สมาชิกวิสาหกิจชุมชนพบมากที่สุด ได้แก่ ปัญหาแหล่งจำหน่ายสินค้าประจำมีน้อย ขาดการประชาสัมพันธ์ ขาดการเชื่อมโยงจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้นทุนการผลิตสูง ผลผลิตที่ไม่ได้มาตรฐาน เงินทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอ สถานที่ผลิตไม่เหมาะสม รายได้ไม่คุ้มค่าแรงงานการผลิต วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ ผลผลิตที่ไม่เป็นที่ต้องการของตลาด รายได้ไม่คุ้มค่าแรงงานการผลิต วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ ผลผลิตที่ไม่เป็นที่ที่ต้องการของตลาด เรียกเก็บเงินค่าสินค้าจากผู้ซื้อไม่ได้ สมาชิกไม่ช่วยกันขายสินค้าของกลุ่ม วัตถุดิบหายาก สมาชิกไม่มีเวลาร่วมกิจกรรมกลุ่มผลผลิตของกลุ่มมีราคาแพงกว่าท้องตลาด การจัดสรรเงินปันผลไม่เหมาะสม สมาชิกไม่ทราบฐานะการเงินของกลุ่ม สมาชิกขาดความรู้/ทักษะในการผลิต สมาชิกไม่ได้รับข่าวสารจากกลุ่ม และมีความขัดแย้งระหว่างสมาชิกด้วยกัน

ข้อเสนอแนะ วิสาหกิจชุมชนควรมีเวที ประชุม ระดมสมอง จัดทำข้อมูลของกลุ่ม และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาแหล่งจำหน่ายสินค้าประจำเพิ่มขึ้น เช่น การนำสินค้าไปแสดงตามงานต่างๆ และฝากวางจำหน่ายในสถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง โดยคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชนต้องแบ่งหน้าที่ให้สมาชิกช่วยกันขายสินค้าของกลุ่ม และให้คำตอบอย่างเหมาะสมชัดเจน และควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์สินค้ากลุ่มให้เป็นที่รู้จักเพิ่มมากขึ้น โดยใช้ช่องทางต่างๆ ตามความพร้อมของกลุ่ม

เริงจิตร พรหมสถิต (2549: 64) ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดระยอง พบปัญหาในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนสรุปได้ว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่มีปัญหาคล้ายๆ กัน ดังนี้

- 1) ปัญหาด้านการผลิต ได้แก่ ขาดเงินทุนในการดำเนินงาน วัตถุดิบในการผลิตไม่เพียงพอ และขาดอุปกรณ์ในการดำเนินงาน
- 2) ปัญหาด้านการตลาด ได้แก่ ขาดตลาดรองรับผลผลิต
- 3) ปัญหาด้านความรู้ ได้แก่ ขาดความรู้ในเรื่องด้านการตลาด สำหรับข้อเสนอแนะมีความสอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ควรมีการประชาสัมพันธ์งานวิสาหกิจชุมชนตลอดจนสินค้าโดยผ่านสื่อต่างๆ เพื่อให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้นควรสนับสนุนความรู้ใหม่ๆ เพื่อการต่อยอด ควรสนับสนุนข้อมูลการยืมเงิน/แหล่งเงินเพื่อการกู้ยืม เพื่อใช้ในการดำเนินงานและขยายกิจการ ควรส่งเสริมและพัฒนาให้เกษตรกรมีการผลิตวัตถุดิบการเกษตร เช่น สบู่ดำ ฯลฯ และเสนอให้มีการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์

บุญรอด คำหะริ (2549: 76-78) พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนทอผ้าในจังหวัดอุดรธานี มีดังนี้

- 1) การบริหารองค์กร พบว่า มีปัญหามากที่สุด ในเรื่องความรู้เรื่องการทำงานแบบมีส่วนร่วม รองลงมา ในเรื่องความรู้เรื่องการบันทึกการเงิน/บัญชี เรื่องการจัดสรรรายได้และผลประโยชน์ระหว่างสมาชิก และในเรื่องการบริหารจัดการเงินทุน
- 2) การวางแผนดำเนินงาน พบว่า มีปัญหามากที่สุด ในเรื่องการปฏิบัติตามแผน รองลงมาในเรื่องความรู้เรื่องการจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม และในเรื่องการวางแผนดำเนินงาน
- 3) การบริหารการตลาด พบว่า มีปัญหามากที่สุด ในเรื่องความรู้เรื่องการตลาด รองลงมา คือ เรื่องข่าวสารด้านการตลาด และในเรื่องข้อมูลความต้องการของลูกค้าหรือตลาด
- 4) การจัดการความรู้และข้อมูลข่าวสาร พบว่า มีปัญหามากที่สุด ในเรื่องความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการผลิตผ้าทอ รองลงมา เรื่องถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับวิสาหกิจชุมชนทอผ้าในจังหวัดอื่น และในเรื่องทัศนศึกษาดูงานวิสาหกิจชุมชนทอผ้าที่ประสบผลสำเร็จ
- 5) การจัดการสินค้า พบว่า มีปัญหามากที่สุด ในเรื่องการควบคุมคุณภาพและความสม่ำเสมอของสินค้า และพบว่า มีปัญหามากในเรื่องความรู้เรื่องการออกแบบบรรจุภัณฑ์
- 6) การบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชน พบว่า มีปัญหามากที่สุด ในเรื่องการพัฒนา

ผู้นำและสมาชิก จำนวน 102 ราย คิดเป็นร้อยละ 61.1 และพบว่า มีปัญหามากในเรื่องการสร้างควม
พึงพอใจและแรงจูงใจกับสมาชิก จำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.8

7) กระบวนการผลิตทอผ้า พบว่า มีปัญหามากที่สุด ในเรื่องความรู้เรื่องมัดหมี่
รองลงมา เรื่องความรู้เรื่องการย้อมสี เรื่องความรู้เรื่องการทำจิด เรื่องเครื่องจักร เรื่องการจัดหาฝ้าย
หรือไหม เรื่องอาคารที่ทำการ เรื่องความรู้เรื่องการออกแบบผลิตภัณฑ์ เรื่องเงินทุนหมุนเวียนและ
ความรู้เรื่องการออกแบบบรรจุภัณฑ์ เรื่องความรู้เรื่องการตัดเย็บ

ข้อเสนอแนะว่าควรให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องเกี่ยวกับการเงินการบัญชี เพื่อแก้ไข
ปัญหาในด้านการบริหารจัดการเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปอย่างมีระบบ ควรให้การสนับสนุน
การวางแผนดำเนินงานในทุกด้านของวิสาหกิจชุมชนแก่สมาชิก โดยเป็นเวทีที่เปิดโอกาสให้สมาชิก
มีส่วนร่วมมากขึ้น เพื่อปรับการดำเนินกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพและมีการเสนอแนะว่า ควรเพิ่ม
ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ๆในการผลิตและการบริหารจัดการคุณภาพผ้าทอแก่วิสาหกิจชุมชน
ทอผ้า ด้วยการทัศนศึกษาวิสาหกิจชุมชนทอผ้าในพื้นที่อื่น ที่ประสบผลสำเร็จในระดับมาตรฐาน
เพื่อการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การดำเนินงานระหว่างวิสาหกิจชุมชนทอผ้าด้วยกัน จะทำให้เกิด
การตื่นตัวในทางพัฒนามากขึ้น

จากผลงานที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ด้าน
ปัญหาและข้อเสนอแนะของการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน สรุปได้ว่า ต้องให้หน่วยงานราชการที่
เกี่ยวข้อง สนับสนุนงบประมาณทั้งเงินทุนหมุนเวียน และเงินทุนเพื่อใช้จัดซื้อวัสดุและอุปกรณ์ใน
การดำเนินกิจกรรมกลุ่ม และสนับสนุนความรู้ด้านวิชาการเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการเงิน
ด้านกระบวนการผลิตและความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการผลิต รวมถึงการประชาสัมพันธ์
สินค้าของกลุ่มให้มากขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกในอำเภอสวี จังหวัดชุมพร ผู้วิจัยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ผลิตสินค้าภายในอำเภอสวี จังหวัดชุมพรที่เข้าร่วมโครงการวิสาหกิจชุมชน ปี พ.ศ. 2548-2555 จำนวน 17 กลุ่ม มีจำนวนทั้งหมด 1,734 ราย (สำนักงานเกษตรอำเภอสวี 2555: 15-32)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.2.1 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่าง หมายถึง ตัวแทนประชากรที่ได้จากการสุ่มโดยใช้สูตรในการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (1973: 725-727) ให้มีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 จะได้ตัวอย่างจำนวน 326 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.80 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งสูตรคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne}$$

โดย n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น

ในการวิจัยครั้งนี้ให้มีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง} &= \frac{1,734}{1 + (1,734 (0.05)^2)} \\ &= 325.02 \text{ หรือประมาณ } 326 \text{ ราย} \end{aligned}$$

1.2.2 การสุ่มตัวอย่าง

จัดให้มีการกระจายทุกกลุ่ม โดยจัดจำนวนของแต่ละกลุ่มตามสัดส่วนของสมาชิก ก่อนแล้วจึงทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) โดยวิธีการจับฉลากตามบัญชีรายชื่อสมาชิกวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้ได้จำนวนตัวอย่าง 326 ราย จากจำนวนสมาชิก 1,734 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.80 ของจำนวนประชากรทั้งหมด ให้ครบตามตัวอย่างที่กำหนด แยกเป็นรายกลุ่ม ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับที่	ชื่อวิสาหกิจชุมชน	จำนวนสมาชิก (ราย)	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
1.	กล้วยเล็บมือนางนพเก้า	43	8
2.	น้ำตาลมะพร้าวบ้านเขาสวนทุเรียน	62	12
3.	แม่บ้านเกษตรกรห้วยรากไม้	39	7
4.	น้ำผึ้งวัฒนะ	36	7
5.	กล้วยเล็บมือนางอบดวงตะวัน	68	13
6.	กาแฟโบราณลุงเหนอ	34	6
7.	กลุ่มเกษตรกรทำสวนเขาทะเล	981	184
8.	กลุ่มไม้กวาดอนุรักษ์ หมู่ที่ 9 ตำบลด่านสวี	42	8
9.	ไม้กวาดดอกอ้อบ้านหาดทรายรี-สวี	35	7
10.	กลุ่มผลิตสบู่น้ำมันมะพร้าว	37	7
11.	กลุ่มภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการผลิตบ้านนาโพธิ์	15	3
12.	กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านขุนไกร	67	13
13.	ร่วมใจพัฒนา	51	10
14.	กลุ่มทอผ้าไหมมัดหมี่ภูเขาทอง	28	5
15.	เกษตรอินทรีย์บ้านคลองน้อย	45	8
16.	บ้านในทุ่งปลูกกล้วยหอมทองปลอดสารพิษ	113	21
17.	กลุ่มแก่งกระทิงเคมีอินทรีย์ชีวภาพ	38	7
รวม		1,734	326

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย คำถามปลายปิดและคำถามปลายเปิด ซึ่งแบ่งแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพทางครอบครัว ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน แหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร การประกอบอาชีพ จำนวนแรงงานในครัวเรือน จำนวนแรงงานจ้าง รายได้จากภาคเกษตร รายได้นอกภาคเกษตร รายได้จากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน รายจ่ายจากภาคเกษตร รายจ่ายนอกภาคเกษตร จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร ภาระหนี้สินและแหล่งเงินทุน ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบและเติมคำในช่องว่าง ส่วนแหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารมีลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบตามมาตรวัดประมาณค่า (rating scale)

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิก ประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ด้านกระบวนการผลิต และด้านการตลาดและการเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบตามมาตรวัดประมาณค่า (rating scale)

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิก ประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ด้านกระบวนการผลิต ด้านการตลาดและการเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด ลักษณะคำถามของปัญหาเป็นแบบให้เลือกตอบตามมาตรวัดประมาณค่า (rating scale) และลักษณะคำถามของข้อเสนอแนะเป็นแบบเติมข้อความ

มาตรวัดประมาณค่าของแหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร ระดับความพึงพอใจ และระดับความรุนแรงของปัญหา กำหนดให้แต่ละข้อมี 5 ระดับ ได้แก่

- 5 = มากที่สุด
- 4 = มาก
- 3 = ปานกลาง
- 2 = น้อย
- 1 = น้อยที่สุด

3. การสร้างเครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ

3.1 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย จากหนังสือ เอกสาร ผลงานทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

3.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ โดยแบบสัมภาษณ์ประกอบด้วยคำถามที่กำหนดคำตอบให้เลือก และคำถามที่เปิดโอกาสให้ตอบแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย

3.3 การทดสอบเครื่องมือ

3.3.1 การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (*content validity*) เพื่อตรวจสอบว่าแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นสามารถวัดได้ตรงตามที่ต้องการ และครอบคลุม ขอบเขตของเนื้อหาหรือไม่ โดยนำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านวิสาหกิจชุมชน ตรวจสอบ และขอคำแนะนำ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นหรือข้อความที่ควรเพิ่มเติมแก้ไข หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์แล้วจึงนำมาเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ ก่อนที่จะนำไปทดสอบต่อไป

3.3.2 การทดสอบความน่าเชื่อถือ (*reliability*) ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการทดสอบ แก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วไปทดลองกับเกษตรกรในพื้นที่อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ที่เป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน แล้วนำผลที่ได้ในส่วนระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่างๆ ระดับความพึงพอใจ และระดับความรุนแรงของปัญหา มาหาค่าความน่าเชื่อถือ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ค่า Cronbach's Alpha ของระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่างๆ ระดับความพึงพอใจ และระดับความรุนแรงของปัญหา เท่ากับ 0.817 0.945 และ 0.979 ตามลำดับ ซึ่งค่าความเชื่อมั่นมีค่าสูง ทำให้แบบสัมภาษณ์ของการวิจัยนี้มีความน่าเชื่อถือ จากนั้นจึงนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้จริง ในการวัดผลการวิจัยต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

4.1 การติดต่อประสานงาน ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับสมาชิกวิสาหกิจชุมชน เพื่อขอความร่วมมือในการนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ เพื่อดำเนินการสัมภาษณ์

4.2 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการกรอกแบบสัมภาษณ์ เช่น ปากกา ดินสอ เครื่องเสียง

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ผู้วิจัยสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยใช้วิธีการ คือ แนะนำตัวเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับให้สมาชิกวิสาหกิจชุมชน ได้เข้าใจ และขอความร่วมมือสมาชิกวิสาหกิจชุมชนให้ข้อมูลที่เป็นจริงครบถ้วน หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทบทวนความสมบูรณ์ของข้อมูล

4.4 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2555 - มกราคม 2556

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยการนำแบบสัมภาษณ์ที่เก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยมา ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล จัดทำรหัสข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำเร็จรูป โดยใช้สถิติ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุดและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีรายละเอียดการใช้สถิติในตอนที่ต่าง ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการจัดอันดับ

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิก ปัญหาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ สำหรับข้อเสนอแนะใช้การพรรณนาตามความคิดเห็นของสมาชิกในการให้ข้อเสนอแนะที่มีต่อปัญหาด้านต่างๆ

สำหรับเกณฑ์การให้คะแนนของระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่างๆ ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิก และระดับความรุนแรงของปัญหา มีรายละเอียด ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ขนาดชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} = \frac{4}{5} = 0.80 \end{aligned}$$

ความหมายตามค่าเฉลี่ย คือ

ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.21 - 5.00	คะแนน	หมายถึง	มากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.41 - 4.20	คะแนน	หมายถึง	มาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย	2.61 - 3.40	คะแนน	หมายถึง	ปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.81 - 2.60	คะแนน	หมายถึง	น้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.80	คะแนน	หมายถึง	น้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกในอำเภอศรีจังหวัดชุมพร ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการบรรยายประกอบตาราง ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิก

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิก

ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

การศึกษาปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพทางครอบครัว ระดับการศึกษา สถานภาพในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน สถานภาพการเป็นผู้นำ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่างๆ ของสมาชิก ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพหลัก อาชีพรอง จำนวนแรงงานในการประกอบอาชีพทางการเกษตร รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน รายจ่ายเฉลี่ยของครัวเรือน จำนวนพื้นที่ถือครองทางการเกษตร ภาระหนี้สินและแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการทำการเกษตร ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.1-4.3

ตารางที่ 4.1 ปัจจัยด้านสังคมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

n = 326

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	เฉลี่ย	S.D.
1. เพศ						
หญิง	210	64.4				
ชาย	116	35.6				
2. อายุ (ปี)						
			22	80	50.70	10.797
น้อยกว่า 41	52	16.0				
41-50	122	37.4				
51-60	89	27.3				
61-70	50	15.3				
มากกว่า 70	13	4.0				
3. สถานภาพทางครอบครัว						
โสด	17	5.2				
สมรส	267	81.9				
หม้าย/หย่าร้าง	42	12.9				
4. ระดับการศึกษา						
ไม่ได้ศึกษา	22	6.8				
การศึกษาภาคบังคับ	199	61.0				
มัธยมศึกษาตอนต้น	63	19.3				
มัธยมตอนปลาย/ปวช.	26	8.0				
อนุปริญญา/ปวส.	12	3.7				
ปริญญาตรี	4	1.2				

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 326

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	เฉลี่ย	S.D.
5. สถานภาพในกลุ่มวิชาชีพ						
ชุมชน						
สมาชิกกลุ่ม	233	71.5				
คณะกรรมการกลุ่ม	93	28.5				
ประธาน	6	1.8				
รองประธาน	19	5.8				
เลขานุการ	13	4.0				
เหรัญญิก	17	5.2				
ประชาสัมพันธ์	23	7.1				
กรรมการ	13	4.0				
ที่ปรึกษากลุ่ม	2	0.6				
6. สถานภาพการเป็นผู้นำ						
6.1 อาสาสมัคร						
ไม่เป็น	228	69.9				
เป็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	98	31.2				
อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน	11	3.3				
อาสาสมัครสหกรณ์	2	0.6				
หมอดินอาสา	10	3.1				
ประมงอาสา	10	3.1				
ปศุสัตว์อาสา	5	1.5				
อสม.	62	19.0				
อปพร.	2	0.6				

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 326						
ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	เฉลี่ย	S.D.
6.2 คณะกรรมการ						
ไม่เป็น	275	84.4				
เป็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	51	16.5				
กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	9	2.7				
ศูนย์บริการและถ่ายทอด เทคโนโลยีการเกษตรประจำ ตำบล	36	11.1				
กรรมการพัฒนาสตรี	9	2.7				
6.3 ผู้นำ ปกครองท้องถิ่น						
ไม่เป็น	307	94.2				
เป็น	19	5.8				
สมาชิกเทศบาล	1	0.3				
สมาชิก อบต.	11	3.4				
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	7	2.1				
6.4 ไม่มีตำแหน่งใดๆ						
	179	54.9				
7. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน						
(คน)			2	7	3.74	1.091
น้อยกว่า 3	43	13.2				
3	96	29.5				
4	109	33.4				
มากกว่า 4	78	23.9				

จากตารางที่ 4.1 การศึกษาปัจจัยด้านสังคมบางประการของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ผลการวิเคราะห์ปรากฏ ดังนี้

เพศ พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 64.4 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 35.6 เป็นเพศชาย

อายุ พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 37.4 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี รองลงมาร้อยละ 27.3 มีอายุระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 16.0 มีอายุน้อยกว่า 41 ปี ร้อยละ 15.3 มีอายุระหว่าง 61-70 ปี และร้อยละ 4.0 มีอายุมากกว่า 70 ปี โดยสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีอายุสูงสุด 80 ปี อายุต่ำสุด 22 ปี และมีอายุเฉลี่ย 50.70 ปี

สถานภาพทางครอบครัว พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 81.9 มีสถานภาพสมรส รองลงมา ร้อยละ 12.9 มีสถานภาพหม้ายหรือหย่าร้าง และร้อยละ 5.2 มีสถานภาพโสด

ระดับการศึกษา พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 61.0 จบการศึกษาระดับภาคบังคับ รองลงมา ร้อยละ 19.3 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 8.0 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 6.8 ไม่ได้ศึกษา ร้อยละ 3.7 จบการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. และร้อยละ 1.2 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี

สถานภาพในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 71.5 เป็นสมาชิกกลุ่ม ร้อยละ 28.5 มีสถานะเป็นคณะกรรมการกลุ่ม โดยร้อยละ 7.1 เป็นประชาสัมพันธ์กลุ่ม รองลงมา ร้อยละ 5.8 เป็นรองประธานกลุ่ม ร้อยละ 5.2 เป็นเหรียญิกกลุ่ม ร้อยละ 4.0 เป็นเลขานุการกลุ่มและคณะกรรมการกลุ่ม ร้อยละ 1.8 เป็นประธานกลุ่ม และร้อยละ 0.6 เป็นที่ปรึกษากลุ่ม

สถานภาพการเป็นผู้นำอื่น ๆ พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีตำแหน่ง ดังนี้

1 อาสาสมัคร พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 31.2 มีตำแหน่งเป็นอาสาสมัคร โดยร้อยละ 19.0 เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) รองลงมา ร้อยละ 3.3 เป็นอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ร้อยละ 3.1 เป็นหมอดินอาสาและประมงอาสา ร้อยละ 1.5 เป็นปลุสตัดวีอาสา ร้อยละ 0.6 เป็นอาสาสมัครสหกรณ์และอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.)

2 คณะกรรมการ พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 16.5 มีตำแหน่งเป็นคณะกรรมการ โดยร้อยละ 11.1 เป็นคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล รองลงมา ร้อยละ 2.7 เป็นคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีและคณะกรรมการพัฒนาสตรี

3 ผู้นำ ปกครองท้องถิ่น พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 5.8 มีตำแหน่งเป็นผู้นำปกครองท้องถิ่น โดยร้อยละ 3.4 เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) รองลงมา ร้อยละ 2.1 เป็นกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ร้อยละ 0.3 เป็นสมาชิกเทศบาล และร้อยละ 54.9 ไม่มีตำแหน่งทางสังคม

จำนวนสมาชิกทั้งหมดในครัวเรือน พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 33.4 มีสมาชิกในครัวเรือน 4 คน รองลงมาร้อยละ 29.5 มีสมาชิกในครัวเรือน 3 คน ร้อยละ 23.9 มีสมาชิกในครัวเรือนมากกว่า 4 คน และร้อยละ 13.2 มีสมาชิกในครัวเรือนน้อยกว่า 3 คน โดยมีสมาชิกในครัวเรือนสูงสุด 7 คน ต่ำสุด 2 คน และมีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.74 คน

ตารางที่ 4.2 ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนจากแหล่งต่าง ๆ

n = 326

แหล่งความรู้	ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร					เฉลี่ย/ (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	จำนวน/(ร้อยละ)							
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1. สื่อบุคคล						3.10	ปานกลาง	1
						(1.182)		
1.1 เกษตรตำบล	107 (32.8)	179 (54.9)	36 (11.0)	3 (0.9)	1 (0.3)	4.19 (0.684)	มาก	1
1.2 เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริม การเกษตร	39 (12.0)	165 (50.6)	102 (31.3)	18 (5.5)	2 (0.6)	3.68 (0.779)	มาก	2
1.3 เจ้าหน้าที่ภาครัฐกรม อื่นๆ	54 (6.1)	75 (23.0)	114 (35.0)	63 (19.3)	20 (6.1)	3.25 (1.129)	ปานกลาง	4
1.4 พนักงานบริษัทเอกชน	9 (2.8)	62 (19.0)	82 (25.2)	26 (8.0)	147 (45.1)	2.26 (1.283)	น้อย	8
1.5 พ่อค้า	33 (10.1)	83 (25.5)	40 (12.3)	32 (9.8)	138 (42.3)	2.51 (1.490)	น้อย	7
1.6 เพื่อนบ้าน	43 (13.2)	94 (28.8)	61 (18.7)	29 (8.0)	102 (31.3)	2.85 (1.460)	ปานกลาง	5
1.7 ญาติพี่น้อง	32 (9.8)	108 (33.1)	55 (16.9)	22 (6.7)	109 (33.4)	2.79 (1.446)	ปานกลาง	6
1.8 ผู้นำท้องถิ่น	43 (13.2)	126 (38.7)	63 (19.3)	63 (19.3)	31 (9.5)	3.27 (1.192)	ปานกลาง	3

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

n = 326

แหล่งความรู้	ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร					เฉลี่ย/ (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	จำนวน/(ร้อยละ)							
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
2. สื่อมวลชน						2.44 (1.355)	น้อย	3
2.1 วิทยุกระจายเสียง	27 (8.3)	37 (11.3)	54 (16.6)	54 (16.6)	154 (47.2)	2.17 (1.347)	น้อย	6
2.2 โทรทัศน์	29 (8.9)	88 (27.0)	63 (19.3)	15 (4.6)	131 (40.2)	2.60 (1.457)	น้อย	2
2.3 หอกระจายข่าว	20 (6.1)	42 (12.9)	76 (23.3)	33 (10.1)	155 (47.5)	2.20 (1.320)	น้อย	5
2.4 หนังสือพิมพ์	37 (11.3)	69 (21.2)	38 (11.7)	42 (12.9)	140 (42.9)	2.45 (1.489)	น้อย	3
2.5 แผ่นพับ/แผ่นปลิว	29 (8.9)	83 (25.5)	98 (30.1)	72 (22.1)	44 (13.5)	2.94 (1.171)	ปานกลาง	1
2.6 วารสาร	28 (8.6)	52 (16.0)	62 (19.0)	64 (19.6)	120 (36.8)	2.40 (1.348)	น้อย	4
3. สื่อกิจกรรม						2.78 (1.024)	ปานกลาง	2
3.1 การอบรม	42 (12.9)	83 (25.5)	125 (38.3)	66 (20.2)	10 (3.1)	3.25 (1.018)	ปานกลาง	2
3.2 การประชุม	33 (10.1)	145 (44.5)	108 (33.1)	33 (10.1)	7 (2.1)	3.50 (0.887)	มาก	1
3.3 การไปทัศนศึกษาดูงาน	15 (4.6)	40 (12.3)	90 (27.6)	140 (42.9)	41 (12.6)	2.53 (1.012)	น้อย	3
3.4 การไปชมนิทรรศการ	13 (4.0)	38 (11.7)	60 (18.4)	149 (45.7)	66 (20.2)	2.33 (1.050)	น้อย	4

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

n = 326

แหล่งความรู้	ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร					เฉลี่ย/ (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	จำนวน/(ร้อยละ)							
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
3. สื่อกิจกรรม(ต่อ)								
3.5 การไปงานวันเกษตร/ สัปดาห์เกษตร	19 (5.8)	33 (10.1)	74 (22.7)	110 (33.7)	90 (27.6)	2.33 (1.153)	น้อย	4
เฉลี่ยรวม						2.77 (1.187)	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.2 ศึกษาแหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ในภาพรวมสมาชิกวิสาหกิจชุมชนได้รับข้อมูลข่าวสารจาก สื่อบุคคล สื่อมวลชน และสื่อกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.77) ผลการวิเคราะห์ปรากฏแยกเป็นแต่ละประเภท ดังนี้

สื่อบุคคล พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนได้รับข้อมูลข่าวสารทางด้านวิสาหกิจชุมชนจากสื่อบุคคลระดับปานกลางในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 3.10) โดยได้รับในระดับมากจากเกษตรตำบลและเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร (ค่าเฉลี่ย 4.19 และ 3.68 ตามลำดับ) รองลงมาในระดับปานกลางจากผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ภาครัฐกรมอื่นๆ เพื่อนบ้านและญาติพี่น้อง (ค่าเฉลี่ย 3.27 3.25 2.85 และ 2.79 ตามลำดับ) และในระดับน้อยจากพ่อค้าและพนักงานบริษัทเอกชน (ค่าเฉลี่ย 2.51 และ 2.26 ตามลำดับ)

สื่อมวลชน พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนได้รับข้อมูลข่าวสารทางด้านวิสาหกิจชุมชนจากสื่อมวลชนระดับน้อยในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 2.44) โดยได้รับข้อมูลข่าวสารด้านวิสาหกิจชุมชนในระดับปานกลางจากแผ่นพับ/แผ่นปลิว (ค่าเฉลี่ย 2.94) รองลงมาได้รับข้อมูลข่าวสารด้านวิสาหกิจชุมชนในระดับน้อยจากโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วารสาร หอกระจายข่าวและวิทยุกระจายเสียง (ค่าเฉลี่ย 2.60 2.45 2.40 2.20 และ 2.17 ตามลำดับ)

สื่อกิจกรรม พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนได้รับข้อมูลข่าวสารทางด้านวิสาหกิจชุมชนจากสื่อกิจกรรมระดับปานกลางในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 2.78) โดยได้รับข้อมูลข่าวสารด้านวิสาหกิจชุมชนในระดับมากจากการประชุม (ค่าเฉลี่ย 3.50) รองลงมาได้รับข้อมูลข่าวสารด้านวิสาหกิจชุมชนในระดับปานกลางจากการอบรม (ค่าเฉลี่ย 3.25) และได้รับข้อมูลข่าวสารด้านวิสาหกิจชุมชน

ในระดับน้อยจากการไปทัศนศึกษาดูงาน และการไปงานวันเกษตร/สัปดาห์เกษตรและการไปชม
นิทรรศการเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 2.53 2.33 และ 2.33 ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

n = 326						
ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	เฉลี่ย	S.D.
1. อาชีพหลัก						
ทำการเกษตร	306	93.9				
ทำสวน	303	99.0				
ทำไร่นาสวนผสม	3	1.0				
ค้าขาย	9	2.8				
รับราชการ	5	1.5				
รับจ้าง	6	1.8				
2. อาชีพรอง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
ทำการเกษตร	26	8.0				
ทำสวน	17	65.4				
ทำนา	4	15.3				
ทำไร่นาสวนผสม	5	19.3				
ค้าขาย	59	18.1				
รับจ้าง	80	24.5				
ธุรกิจขายตรง และขายประกัน	6	1.8				
ไม่มีอาชีพรอง	155	47.5				
3. จำนวนแรงงานเกษตรในครัวเรือน (คน)			1	4	2.32	0.650
1	20	6.1				
2	194	59.5				
3	99	30.4				
4	13	4.0				

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

n = 326

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	เฉลี่ย	S.D.
4. จำนวนแรงงานจ้าง (n=156)			1	4	1.55	0.646
1	82	25.2				
2	63	19.3				
3	10	3.1				
4	1	0.3				
5. รายได้เฉลี่ยของ ครัวเรือน ปี 2555 (บาท)						
5.1 รายได้จากภาค การเกษตร			30,000	3,000,000	341,472.39	361,380.870
น้อยกว่า 130,000	78	23.9				
130,001 - 400,000	152	46.6				
มากกว่า 400,000	96	29.5				
5.2 รายได้นอกภาคเกษตร			7,200	1,500,000	122,489.66	169,451.057
(n=174)						
น้อยกว่า 50,000	44	13.5				
50,001 - 120,000	90	27.6				
มากกว่า 120,000	40	12.3				

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

n = 326						
ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	เฉลี่ย	S.D.
5.3 รายได้จากเป็นสมาชิก			500	90,000	14,979.14	18,177.914
วิสาหกิจชุมชน						
น้อยกว่า 2,000	105	32.2				
2,001-25,000	139	42.6				
มากกว่า 25,000	82	25.2				
6. รายจ่ายของครัวเรือน						
ปี 2555 (บาท)						
6.1 รายจ่ายจากภาคเกษตร			20,000	1,500,000	93,920.25	125,747.267
น้อยกว่า 40,000	80	24.5				
40,001-100,000	173	53.1				
มากกว่า 100,000	73	22.4				
6.2 รายจ่ายนอกภาคเกษตร			20,000	1,000,000	188,322.09	167,213.187
น้อยกว่า 80,000	86	26.4				
80,001-200,000	147	45.1				
มากกว่า 200,000	93	28.5				
7. จำนวนพื้นที่ถือครองทำ			5	89	21.65	10.716
การเกษตร (ไร่)						
น้อยกว่า 15	105	32.2				
16-25	138	42.3				
มากกว่า 26	83	25.5				

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

n =326

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	ค่า ต่ำสุด	ค่า สูงสุด	เฉลี่ย	S.D.
8. ภาระหนี้สิน						
มี	200	61.3				
ไม่มี	126	38.7				
9. แหล่งเงินทุนที่ใช้ทำ การเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
ของตนเอง	326	100				
ธกส.	192	58.9				
ธนาคารพาณิชย์	8	2.5				
สหกรณ์การเกษตร	2	0.6				
นายทุน	3	0.9				
ญาติพี่น้อง	5	1.5				
กองทุนหมู่บ้าน	10	3.1				

จากตารางที่ 4.3 การศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจบางประการของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ผลการวิเคราะห์ปรากฏ ดังนี้

อาชีพหลัก ที่ทำรายได้ให้สมาชิกวิสาหกิจชุมชนมากที่สุด พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 93.9 มีอาชีพหลักทำการเกษตร รองลงมาร้อยละ 2.8 มีอาชีพค้าขาย ร้อยละ 1.8 มีอาชีพรับจ้าง และร้อยละ 1.5 มีอาชีพรับราชการ

อาชีพรอง พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 24.5 มีอาชีพรองรับจ้าง รองลงมาร้อยละ 18.1 มีอาชีพค้าขาย ร้อยละ 8.0 มีอาชีพทำการเกษตร และร้อยละ 1.8 มีอาชีพธุรกิจขายตรงและขายประกัน

จำนวนแรงงานเกษตรในครัวเรือน พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 59.5 มีแรงงานเกษตรในครัวเรือน 2 คน รองลงมาร้อยละ 30.4 มีแรงงานเกษตรในครัวเรือน 3 คน ร้อยละ 6.1 มีแรงงานเกษตรในครัวเรือน 1 คน และร้อยละ 4.0 มีแรงงานเกษตรในครัวเรือน 4 คน โดยมีแรงงานเกษตรในครัวเรือนสูงสุด 4 คน ต่ำสุด 1 คน และเฉลี่ย 2.32 คน

จำนวนแรงงานจ้าง พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 25.2 มีแรงงานจ้าง 1 คน รองลงมาร้อยละ 19.3 มีแรงงานจ้าง 2 คน ร้อยละ 3.1 มีแรงงานจ้าง 3 คน และร้อยละ 0.3 มีแรงงานจ้าง 4 คน โดยมีแรงงานจ้างสูงสุด 4 คน ต่ำสุด 1 คน และเฉลี่ย 1.55 คน

รายได้ของครัวเรือนในรอบปี 2555 พบว่า

1) จำนวนรายได้ภาคการเกษตรทั้งหมดสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 46.6 มีรายได้จากภาคการเกษตร 130,001-400,000 บาท รองลงมาสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 29.5 มีรายได้จากภาคการเกษตรมากกว่า 400,000 บาท และร้อยละ 23.9 มีรายได้จากภาคการเกษตรน้อยกว่า 130,000 บาท โดยมีรายได้จากภาคการเกษตร สูงสุด 3,000,000 บาท ต่ำสุด 30,000 บาท และเฉลี่ย 341,472.39 บาท

2) จำนวนรายได้นอกภาคการเกษตรทั้งหมดสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 27.6 มีรายได้จากนอกภาคการเกษตร 51,000-120,000 บาท รองลงมาสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 13.5 มีรายได้จากนอกภาคการเกษตรน้อยกว่า 50,000 บาท และสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 12.3 มีรายได้จากนอกภาคการเกษตรมากกว่า 120,000 บาท โดยมีรายได้จากนอกภาคการเกษตร สูงสุด 1,500,000 บาท ต่ำสุด 7,200 บาท และเฉลี่ย 122,489.66 บาท

3) จำนวนรายได้จากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 42.6 มีรายได้จากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน 2,100-25,000 บาท รองลงมาสมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 32.2 มีรายได้จากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนน้อยกว่า 2,000 บาท และสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 25.2 มีรายได้จากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมากกว่า 50,000

บาท โดยมีรายได้จากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน สูงสุด 90,000 บาท ต่ำสุด 500 บาท และเฉลี่ย 14,979.14 บาท

รายจ่ายในครัวเรือน ปี 2555 พบว่า

1) จำนวนรายจ่ายภาคการเกษตรทั้งหมดสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 53.1 มีรายจ่ายจากภาคการเกษตร 40,001-100,000 บาท รองลงมาสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 24.5 มีรายจ่ายจากภาคการเกษตรน้อยกว่า 40,000 บาท และสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 22.4 มีรายจ่ายจากภาคการเกษตรมากกว่า 100,000 บาท โดยมีรายจ่ายจากภาคการเกษตร สูงสุด 1,500,000 บาท ต่ำสุด 20,000 บาท และเฉลี่ย 93,920.25 บาท

2) จำนวนรายจ่ายนอกภาคการเกษตรทั้งหมดสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 45.1 มีรายจ่ายจากนอกภาคการเกษตร 80,001-200,000 บาท รองลงมาสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 28.5 มีรายจ่ายจากนอกภาคการเกษตรมากกว่า 200,000 บาท และสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 26.4 มีรายจ่ายจากนอกภาคการเกษตรน้อยกว่า 80,000 บาท โดยมีรายจ่ายจากนอกภาคการเกษตร สูงสุด 1,000,000 บาท ต่ำสุด 20,000 บาท และเฉลี่ย 188,322.09 บาท

จำนวนพื้นที่ถือครองทำการเกษตร พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชน มีพื้นที่ถือครองร้อยละ 42.3 มีพื้นที่ถือครอง 16-25 ไร่ รองลงมาสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 32.2 มีพื้นที่ถือครองน้อยกว่า 15 ไร่ และสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 25.5 มีพื้นที่ถือครองมากกว่า 26 ไร่ โดยมีพื้นที่ถือครองสูงสุด 89 ไร่ ต่ำสุด 5 ไร่ และเฉลี่ย 21.65 ไร่

ภาระหนี้สิน พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 61.3 มีหนี้สิน และร้อยละ 38.7 ไม่มีหนี้สิน

แหล่งเงินทุนที่ใช้ทำการเกษตร พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ร้อยละ 100 มีแหล่งเงินทุนมาจากของตนเอง รองลงมา ร้อยละ 58.9 ใช้แหล่งเงินทุนจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 3.1 ใช้แหล่งเงินทุนจากกองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 2.5 ใช้แหล่งเงินทุนจากธนาคารพาณิชย์ ร้อยละ 1.5 ใช้แหล่งเงินทุนจากญาติพี่น้อง ร้อยละ 0.9 ใช้แหล่งเงินทุนจากนายทุนและร้อยละ 0.6 ใช้แหล่งเงินทุนจากสหกรณ์การเกษตร

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิก

ผู้วิจัยได้ศึกษาความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ด้านกระบวนการผลิต และด้านการตลาดและการเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด โดยการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลทางสถิติ โดยหาร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยรวม ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการจัดอันดับ มาจัดระดับความพึงพอใจตามเกณฑ์การประเมิน ปรากฏผลดังตารางดังนี้

ตารางที่ 4.4 ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ด้านกระบวนการผลิต และด้านการตลาดและการเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด

n = 326

ประเด็นการดำเนินงาน	ระดับความพึงพอใจ					เฉลี่ย/ (S.D.)	ความ หมาย	อันดับ
	จำนวน/(ร้อยละ)							
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
ก. ด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน						3.64	มาก	2
						(0.929)		
1. การวางแผนการดำเนินงาน						3.75	มาก	
						(1.034)		
1.1 การวิเคราะห์ปัญหาของกลุ่ม	47	175	46	55	3	3.64	มาก	4
	(14.4)	(53.7)	(14.1)	(16.9)	(0.9)	(0.956)		
1.2 การกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่ม	91	123	54	57	1	3.75	มาก	3
	(27.9)	(37.7)	(16.6)	(17.5)	(0.3)	(1.056)		
1.3 การจัดทำข้อตกลง/ระเบียบ/ข้อบังคับ/กติกา ในการดำเนินงาน	109	124	36	53	4	3.86	มาก	1
	(33.4)	(38.0)	(11.0)	(16.3)	(1.2)	(1.091)		
1.4 การจัดทำแผนกิจกรรมการผลิตและการตลาด	38	159	71	54	4	3.53	มาก	5
	(11.7)	(48.8)	(21.8)	(16.6)	(1.2)	(0.943)		
1.5 การกำหนดขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานของกลุ่ม	83	127	84	22	10	3.77	มาก	2
	(25.5)	(39.0)	(25.8)	(6.7)	(3.1)	(1.004)		

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

n = 326

ประเด็นการดำเนินงาน	ระดับความพึงพอใจ					เฉลี่ย/ (S.D.)	ความ หมาย	อันดับ
	จำนวน/(ร้อยละ)							
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
2. คณะกรรมการกลุ่ม						3.70	มาก	
						(0.975)		
2.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการกลุ่ม	100	140	58	24	4	3.94	มาก	2
	(30.7)	(42.9)	(17.8)	(7.4)	(1.2)	(0.943)		
2.2 การกำหนดบทบาทหน้าที่ของ กรรมการ	111	127	52	33	3	3.95	มาก	1
	(34.0)	(39.0)	(16.0)	(10.1)	(0.9)	(0.994)		
2.3 การจัดประชุมคณะกรรมการ ประจำเดือน	53	156	76	34	7	3.66	มาก	3
	(16.3)	(47.9)	(23.3)	(10.4)	(2.1)	(0.944)		
2.4 การพัฒนาความรู้ในด้านการบริหาร จัดการของคณะกรรมการ	45	146	88	34	13	3.54	มาก	4
	(13.8)	(44.8)	(27.0)	(10.4)	(4.0)	(0.988)		
2.5 การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม การ ประชุม/ สัมมนา	35	139	89	49	14	3.40	ปาน กลาง	5
	(10.7)	(42.6)	(27.3)	(15.0)	(4.3)	(1.009)		
3. สมาชิกกลุ่ม						3.55	มาก	
						(0.944)		
3.1 การให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการทำ กิจกรรมกลุ่ม	103	124	68	29	2	3.91	มาก	2
	(31.6)	(38.0)	(20.9)	(8.9)	(0.6)	(0.965)		
3.2 การแบ่งบทบาทหน้าที่ของสมาชิก	104	122	71	28	1	3.92	มาก	1
	(31.9)	(37.4)	(21.8)	(8.6)	(0.3)	(0.951)		
3.3 การจัดประชุมสมาชิกประจำเดือน/ปี	48	146	101	29	2	3.64	มาก	3
	(14.7)	(44.8)	(31.0)	(8.9)	(0.6)	(0.861)		
3.4 การจัดกิจกรรมให้คำแนะนำ ปรัชญา และแก้ไขปัญหา	38	110	128	43	7	3.40	ปาน กลาง	4
	(11.7)	(33.7)	(39.9)	(13.2)	(2.1)	(0.931)		
3.5 การพัฒนาความรู้ให้กับสมาชิก วิสาหกิจชุมชน	30	106	125	54	11	3.28	ปาน	5
	(9.2)	(32.5)	(38.3)	(16.6)	(3.4)	(0.959)	กลาง	
3.6 การพาไปศึกษาดูงาน ฝึกอบรม ประชุม/สัมมนา	29	96	128	56	17	3.20	ปาน	6
	(8.9)	(29.4)	(39.9)	(17.2)	(5.2)	(0.998)	กลาง	

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

n = 326

ประเด็นการดำเนินงาน	ระดับความพึงพอใจ					เฉลี่ย/ (S.D.)	ความ หมาย	อันดับ
	จำนวน/(ร้อยละ)							
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
4. การเงิน						3.65	มาก	
						(0.885)		
4.1 การระดมหุ้น/เงินทุนหมุนเวียน ภายในกลุ่ม	49 (15.0)	140 (42.9)	117 (35.9)	16 (4.9)	4 (1.2)	3.66 (0.837)	มาก	2
4.2 การจัดทำระบบบัญชีของกลุ่ม	69 (21.2)	178 (54.6)	52 (16.0)	23 (7.1)	4 (1.2)	3.87 (0.866)	มาก	1
4.3 การจัดหาแหล่งเงินทุนและสินเชื่อ	43 (13.2)	112 (34.4)	116 (3)	50 (15.3)	5 (1.5)	3.42 (0.954)	มาก	3
5. การจัดสรรผลประโยชน์						3.60	มาก	
						(0.905)		
5.1 การจัดสรรผลประโยชน์หรือผลกำไร ให้กับสมาชิก	70 (21.5)	118 (36.2)	114 (35.0)	23 (7.1)	1 (0.3)	3.71 (0.892)	มาก	1
5.2 การจัดสรรผลประโยชน์ให้กับ ชุมชน	50 (15.3)	132 (40.5)	100 (30.7)	43 (13.2)	1 (0.3)	3.57 (0.914)	มาก	2
5.3 การจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกกลุ่ม	59 (18.1)	87 (26.7)	149 (45.7)	29 (8.9)	2 (0.6)	3.53 (0.910)	มาก	3
6. การติดตามประเมินผลวิสาหกิจชุมชน						3.62	มาก	
						0.834		
6.1 การประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน	30 (9.2)	185 (56.7)	73 (22.4)	32 (9.8)	6 (1.8)	3.62 (0.854)	มาก	2
6.2 การติดตามและประเมินผลสำเร็จ ของแผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้	31 (9.5)	179 (54.9)	85 (26.1)	27 (8.3)	4 (1.2)	3.63 (0.815)	มาก	1

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

n = 326

ประเด็นการดำเนินงาน	ระดับความพึงพอใจ					เฉลี่ย/ (S.D.)	ความ หมาย	อันดับ
	จำนวน/(ร้อยละ)							
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
ข. ด้านกระบวนการผลิต						3.66	มาก	1
						(0.891)		
1. การวิเคราะห์สถานการณ์เบื้องต้น						3.70	มาก	
						(0.914)		
1.1 การวิเคราะห์แหล่ง ปริมาณ คุณภาพวัตถุดิบ	54 (16.6)	182 (55.8)	68 (20.9)	18 (5.5)	4 (1.2)	3.81 (0.819)	มาก	1
1.2 การวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ที่ผลิต	53 (16.3)	167 (51.2)	74 (22.7)	25 (7.7)	7 (2.1)	3.72 (0.901)	มาก	2
1.3 การวิเคราะห์ความต้องการผลิตภัณฑ์ ของตลาด	52 (16.0)	160 (49.1)	71 (21.8)	34 (10.4)	9 (2.8)	3.65 (0.961)	มาก	4
1.4 การวิเคราะห์ต้นทุน กำไร ในการผลิต	53 (16.3)	156 (47.9)	71 (21.8)	39 (12.0)	7 (2.1)	3.64 (0.962)	มาก	5
1.5 การวิเคราะห์ศักยภาพผู้ผลิต	55 (16.9)	160 (49.1)	74 (22.7)	30 (9.2)	7 (2.1)	3.69 (0.930)	มาก	3
2. การวางแผนการผลิต						3.70	มาก	
						(0.925)		
2.1 การจัดหา การใช้วัตถุดิบ	75 (23.0)	137 (42.0)	67 (20.6)	43 (13.2)	4 (1.2)	3.72 (0.962)	มาก	3
2.2 การแบ่งหน้าที่ของสมาชิกที่ทำการ ผลิต	72 (22.1)	144 (44.2)	64 (19.6)	42 (12.9)	4 (1.2)	3.73 (0.986)	มาก	1
2.3 การจัดการสถานที่ผลิตให้ถูก สุขลักษณะ	51 (15.6)	149 (45.7)	77 (23.6)	42 (12.9)	7 (2.1)	3.60 (0.971)	มาก	5
2.4 การควบคุมและตรวจสอบคุณภาพ ของผลิตภัณฑ์	75 (23.0)	137 (42.0)	67 (20.6)	43 (13.2)	4 (1.2)	3.72 (0.872)	มาก	3
2.5 การจัดการวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต	51 (15.6)	164 (50.3)	86 (26.4)	22 (6.7)	3 (0.9)	3.73 (0.838)	มาก	1

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

n = 326

ประเด็นการดำเนินงาน	ระดับความพึงพอใจ					เฉลี่ย/ (S.D.)	ความ หมาย	อันดับ
	จำนวน/(ร้อยละ)							
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
3. การดำเนินการผลิต						3.68	มาก	
						(0.857)		
3.1 ขั้นตอนและวิธีการในการผลิต	98	131	60	33	4	3.88	มาก	1
	(30.1)	(40.2)	(18.4)	(10.1)	(1.2)	(0.994)		
3.2 การลดความผิดพลาดและการสูญเสีย ในการผลิต	37	159	106	21	3	3.63	มาก	3
	(11.3)	(48.8)	(32.5)	(6.4)	(0.9)	(0.804)		
3.3 การลดต้นทุนการผลิต	42	118	143	18	5	3.70	มาก	2
	(12.9)	(36.2)	(43.9)	(5.5)	(1.5)	(0.843)		
3.4 การควบคุมการผลิตและคุณภาพของ สินค้า	42	166	99	16	3	3.53	มาก	4
	(12.9)	(50.9)	(30.4)	(4.9)	(0.9)	(0.789)		
4. การจัดการผลผลิต						3.58	มาก	
						(0.871)		
4.1 การแปรรูปผลผลิต	42	171	90	20	3	3.70	มาก	1
	(12.9)	(52.5)	(27.6)	(6.1)	(0.9)	(0.804)		
4.2 การบรรจุภัณฑ์	37	143	107	34	5	3.53	มาก	4
	(11.3)	(43.9)	(32.8)	(10.4)	(1.5)	(0.883)		
4.3 รูปแบบการจำหน่าย (ขายส่ง/ขาย ปลีก)	36	156	101	25	8	3.57	มาก	2
	(11.0)	(47.9)	(31.0)	(7.7)	(2.5)	(0.877)		
4.4 การรวบรวม การขนส่ง การกระจาย ผลิตภัณฑ์	35	164	82	36	9	3.55	มาก	3
	(10.7)	(50.3)	(25.2)	(11.0)	(2.8)	(0.923)		

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

n = 326

ประเด็นการดำเนินงาน	ระดับความพึงพอใจ					เฉลี่ย/ (S.D.)	ความ หมาย	อันดับ
	จำนวน/(ร้อยละ)							
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
ค. ด้านการตลาดและการเชื่อมโยง						3.44	มาก	3
เครือข่ายการตลาด						(0.920)		
1. การจัดการการตลาด						3.59	มาก	
						(0.879)		
1.1 การกำหนดแหล่งจำหน่ายสินค้า	37	165	90	26	8	3.60	มาก	4
	(11.3)	(50.6)	(27.6)	(8.0)	(2.5)	(0.880)		
1.2 การจัดทำรูปแบบการจำหน่าย	41	152	106	20	7	3.61	มาก	3
	(12.6)	(46.6)	(32.5)	(6.1)	(2.1)	(0.862)		
1.3 การกำหนดราคา	39	167	93	22	5	3.65	มาก	1
	(12.0)	(51.2)	(28.5)	(6.7)	(1.5)	(0.834)		
1.4 การคิดคำนวณ กำไร ขาดทุน	46	161	81	32	6	3.64	มาก	2
	(14.1)	(49.4)	(24.8)	(9.8)	(1.8)	(0.906)		
1.5 การประชาสัมพันธ์สินค้าและ ผลิตภัณฑ์	33	149	105	32	7	3.52	มาก	6
	(10.1)	(45.7)	(32.2)	(9.8)	(2.1)	(0.883)		
1.6 การประเมินการตลาด	36	159	94	25	12	3.56	มาก	5
	(11.0)	(48.8)	(28.8)	(7.7)	(3.7)	(0.919)		
2. การเชื่อมโยงเครือข่ายภายในชุมชน						3.48	มาก	
						3.893		
2.1 การเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด ภายในชุมชน	31	146	107	34	8	3.48	มาก	1
	(9.5)	(44.8)	(32.8)	(10.4)	(2.5)	(0.893)		

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

n = 326

ประเด็นการดำเนินงาน	ระดับความพึงพอใจ					เฉลี่ย/ (S.D.)	ความ หมาย	อันดับ
	จำนวน/(ร้อยละ)							
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
3. การเชื่อมโยงเครือข่ายภายนอกชุมชน						3.26 (0.949)	ปาน กลาง	
3.1 การเชื่อมโยงเครือข่ายการแลกเปลี่ยน เรียนรู้การตลาดภายนอกชุมชน	30 (9.2)	117 (35.9)	118 (36.2)	49 (15.0)	12 (3.7)	3.32 (0.962)	ปาน กลาง	1
3.2 การเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด ภายนอกชุมชน	24 (7.4)	103 (31.6)	128 (39.3)	61 (18.7)	10 (3.1)	3.21 (0.936)	ปาน กลาง	2
เฉลี่ยรวม						3.58 (0.913)	มาก	

เกณฑ์การประเมินค่า ช่วงคะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายความว่า มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด
 3.41 - 4.20 หมายความว่า มีความพึงพอใจระดับมาก
 2.61 - 3.40 หมายความว่า มีความพึงพอใจระดับปานกลาง
 1.81 - 2.60 หมายความว่า มีความพึงพอใจระดับน้อย
 1.00 - 1.80 หมายความว่า มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.4 ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนระดับ
 มากในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 3.58) โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน
 ด้านกระบวนการผลิต และด้านการตลาดและการเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด ปรากฏผล ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน

การวางแผนการดำเนินงาน พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีความพึงพอใจในการวางแผนการดำเนินงานระดับมากในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 3.75) และในประเด็นย่อย 5 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การจัดทำข้อตกลง ระเบียบ ข้อบังคับ และกติกาหรือเกณฑ์ในการดำเนินงานในระดับมาก รองลงมา มีการกำหนดขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานของกลุ่ม การกำหนดเป้าหมาย

และทิศทางของกลุ่ม การวิเคราะห์ปัญหาของกลุ่ม และการจัดทำแผนกิจกรรมการผลิตและการตลาด (ค่าเฉลี่ย 3.86 3.77 3.75 3.64 และ 3.53 ตามลำดับ)

คณะกรรมการกลุ่ม พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีความพึงพอใจในการบริหารจัดการคณะกรรมการกลุ่มระดับมากในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 3.70) และในประเด็นย่อย 5 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การกำหนดบทบาทหน้าที่ของกรรมการในระดับมาก รองลงมาการแต่งตั้งคณะกรรมการกลุ่ม การจัดประชุมคณะกรรมการประจำเดือน และการพัฒนาความรู้ในด้านการบริหารจัดการของคณะกรรมการ (ค่าเฉลี่ย 3.95 3.94 3.66 และ 3.54 ตามลำดับ) และการไปศึกษาดูงาน การฝึกอบรม การประชุม/สัมมนาในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.40)

สมาชิกกลุ่ม พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีความพึงพอใจในการบริหารจัดการสมาชิกกลุ่มระดับมากในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 3.55) และในประเด็นย่อย 6 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การแบ่งบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในระดับมาก รองลงมาการให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่มและการจัดประชุมสมาชิกประจำเดือน/ปี (ค่าเฉลี่ย 3.92 3.91 และ 3.64 ตามลำดับ) และการจัดกิจกรรมให้คำแนะนำ ปรึกษา และแก้ไขปัญหาในระดับปานกลาง รองลงมาการพัฒนาความรู้ให้กับสมาชิกวิสาหกิจชุมชนและการพาไปศึกษาดูงาน ฝึกอบรม ประชุม/สัมมนา (ค่าเฉลี่ย 3.40 3.28 และ 3.20 ตามลำดับ)

การเงิน พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีความพึงพอใจในการบริหารจัดการการเงินระดับมากในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 3.65) และในประเด็นย่อย 3 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การจัดทำระบบบัญชีของกลุ่มในระดับมาก รองลงมาการระดมหุ้น/เงินทุนหมุนเวียนภายในกลุ่มและการจัดหาแหล่งเงินทุนและสินเชื่อ (ค่าเฉลี่ย 3.87 3.66 และ 3.42 ตามลำดับ)

การจัดสรรผลประโยชน์ พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีความพึงพอใจในการจัดสรรผลประโยชน์ระดับมากในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 3.60) และในประเด็นย่อย 3 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การจัดสรรผลประโยชน์หรือผลกำไรให้กับสมาชิกในระดับมาก รองลงมาการจัดสรรผลประโยชน์ให้กับชุมชนและการจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 3.71 3.57 และ 3.53 ตามลำดับ)

การติดตามประเมินผลวิสาหกิจชุมชน พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีความพึงพอใจในการติดตามประเมินผลวิสาหกิจชุมชนระดับมากในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 3.62) และในประเด็นย่อย 2 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การติดตามและประเมินผลสำเร็จของแผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้และการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.63 และ 3.62 ตามลำดับ)

2.2 ด้านกระบวนการผลิต

การวิเคราะห์สถานการณ์เบื้องต้น พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีความพึงพอใจในการวิเคราะห์สถานการณ์เบื้องต้นระดับมากในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 3.70) และในประเด็นย่อย 5 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การวิเคราะห์ ปริมาณ คุณภาพวัตถุดิบระดับมาก รองลงมาการวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ที่ผลิต การวิเคราะห์ศักยภาพของผู้ผลิต การวิเคราะห์ความต้องการผลิตภัณฑ์ของตลาดและการวิเคราะห์ ต้นทุน กำไร ในการผลิต (ค่าเฉลี่ย 3.81 3.72 3.69 3.65 และ 3.64 ตามลำดับ)

การวางแผนการผลิต พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีความพึงพอใจในการวางแผนการผลิตระดับมากในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 3.70) และในประเด็นย่อย 5 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การแบ่งหน้าที่ของสมาชิกที่ทำการผลิตและการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตเท่ากันในระดับมาก รองลงมาการจัดหาการใช้วัตถุดิบและการควบคุมและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์เท่ากันและการจัดการสถานที่ผลิตให้ถูกสุขลักษณะ (ค่าเฉลี่ย 3.73 3.72 และ 3.60 ตามลำดับ)

การดำเนินการผลิต พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีความพึงพอใจในการดำเนินการผลิตระดับมากในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 3.68) และในประเด็นย่อย 4 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ขั้นตอนและวิธีการในการผลิตระดับมาก รองลงมาการลดต้นทุนการผลิต การลดความผิดพลาดและการสูญเสียในการผลิต และการควบคุมการผลิตและคุณภาพของสินค้า (ค่าเฉลี่ย 3.88 3.70 3.63 และ 3.53 ตามลำดับ)

การจัดการผลผลิต พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีความพึงพอใจในการจัดการผลผลิตระดับมากในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 3.58) และในประเด็นย่อย 4 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การแปรรูปผลผลิตระดับมาก รองลงมาการจัดทำรูปแบบการจำหน่าย (ขายส่งและขายปลีก) การรวบรวม การขนส่ง การกระจายผลิตภัณฑ์ และการบรรจุภัณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 3.70 3.57 3.55 และ 3.53 ตามลำดับ)

2.3 ด้านการตลาดและการเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด

การจัดการการตลาด พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีความพึงพอใจในการจัดการการตลาดระดับมากในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 3.59) และในประเด็นย่อย 6 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การกำหนดราคาระดับมาก รองลงมาการคิดคำนวณ กำไร ขาดทุน การจัดทำรูปแบบการจำหน่าย การกำหนดแหล่งจำหน่ายสินค้า การประเมินการตลาด และการประชาสัมพันธ์สินค้าและผลิตภัณฑ์ (ค่าเฉลี่ย 3.65 3.64 3.61 3.60 3.56 และ 3.52 ตามลำดับ)

การเชื่อมโยงเครือข่ายภายในชุมชน พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีความพึงพอใจในการเชื่อมโยงเครือข่ายภายในชุมชนระดับมากในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 3.48) และในประเด็นย่อย 1 ประเด็น คือ การเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาดภายในชุมชน

การเชื่อมโยงเครือข่ายภายนอกชุมชน พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีความพึงพอใจในการเชื่อมโยงเครือข่ายภายนอกชุมชนระดับปานกลางในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 3.26) และในประเด็นย่อย 2 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การเชื่อมโยงเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การตลาดภายนอกชุมชนระดับปานกลาง รองลงมาการเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาดภายนอกชุมชน (ค่าเฉลี่ย 3.32 และ 3.21 ตามลำดับ)

ตอนที่ 3 ปัญหา และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิก

3.1 ปัญหาในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิก

ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นปัญหาในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ด้านกระบวนการผลิต และด้านการตลาดและการเชื่อมโยงเครือข่าย โดยการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลทางสถิติ โดยหาร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยรวม ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ มาจัดระดับปัญหาตามเกณฑ์การประเมิน ปรากฏผลดังตารางที่ 4.5 ดังนี้

ตารางที่ 4.5 ระดับความรุนแรงของปัญหาในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิก

ประเด็นปัญหา	ระดับความรุนแรงของปัญหา					เฉลี่ย/ (S.D.)	ความ หมาย	อันดับ
	จำนวน/(ร้อยละ)							
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
ก. ด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน						1.66	น้อย	1
						(0.793)	ที่สุด	
1. การวางแผนการดำเนินงาน						1.74	น้อย	
						(0.810)	ที่สุด	
1.1 การจัดทำ ข้อตกลง/ระเบียบ/ข้อบังคับ/ กติกาหรือกฎเกณฑ์ในการดำเนินงาน วิสาหกิจชุมชนไม่เหมาะสม	10 (3.1)	10 (3.1)	36 (11.0)	115 (35.3)	155 (47.5)	1.73 (0.817)	น้อย ที่สุด	2
1.2 ไม่มีการจัดทำแผนการผลิตและ การตลาดของกลุ่ม	2 (0.6)	10 (3.1)	33 (10.1)	144 (44.2)	137 (42.0)	1.76 (0.803)	น้อย ที่สุด	1
2. คณะกรรมการกลุ่ม						1.59	น้อย	
						(0.814)	ที่สุด	
2.1 ไม่เปิด โอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมใน การแต่งตั้งคณะกรรมการกลุ่ม	1 (0.3)	13 (4.0)	22 (6.7)	83 (25.5)	207 (63.5)	1.52 (0.814)	น้อย ที่สุด	2
2.2 ไม่มีการพัฒนาความรู้ในด้านการ บริหารจัดการของคณะกรรมการ	10 (3.1)	3 (0.9)	33 (10.1)	114 (35.0)	166 (50.9)	1.67 (0.815)	น้อย ที่สุด	1
3. สมาชิกกลุ่ม						1.60	น้อย	
						(0.860)	ที่สุด	
3.1 ไม่มีการแบ่งหน้าที่ของสมาชิก	1 (0.3)	13 (4.0)	14 (4.3)	83 (25.5)	215 (66.0)	1.47 (0.783)	น้อย ที่สุด	2
3.2 ไม่มีการพัฒนาความรู้ให้กับสมาชิก วิสาหกิจชุมชน	1 (0.3)	18 (5.5)	65 (19.9)	97 (29.8)	145 (44.5)	1.87 (0.938)	น้อย	1
4. การเงิน						1.75	น้อย	
						(0.576)	ที่สุด	
4.1 การระดมหุ้น/เงินทุนหมุนเวียน ภายในกลุ่มมีน้อย	2 (0.6)	15 (4.6)	50 (15.3)	121 (37.1)	138 (42.3)	1.84 (0.890)	น้อย	2
4.2 การจัดหาระบบบัญชีของกลุ่มไม่เป็น ระบบ	1 (0.3)	16 (4.9)	15 (4.6)	85 (26.1)	209 (64.1)	1.91 (0.822)	น้อย	1

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	ระดับความรุนแรงของปัญหา					เฉลี่ย/ (S.D.)	ความ หมาย	อันดับ
	จำนวน/(ร้อยละ)							
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
4. การเงิน (ต่อ)						1.75	น้อย	
						(0.576)	ที่สุด	
4.3 ไม่มีการจัดหาแหล่งเงินทุน สินเชื่อ	1	31	55	89	150	1.51	น้อย	3
	(0.3)	(9.5)	(16.9)	(27.3)	(46.0)	(1.016)	ที่สุด	
5. การจัดสรรผลประโยชน์						1.78	น้อย	
						(0.891)	ที่สุด	
5.1 การจัดสรรประโยชน์หรือผลกำไร ให้กับสมาชิกไม่ชัดเจน	3	10	43	107	163	1.72	น้อย	2
	(0.9)	(3.1)	(13.2)	(32.8)	(50.0)	(0.873)	ที่สุด	
5.2 การจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกกลุ่ม และชุมชนไม่ทั่วถึง	3	13	57	113	140	1.85	น้อย	1
	(0.9)	(4.0)	(17.5)	(34.7)	(42.9)	(0.910)		
6. การติดตามประเมินผลวิสาหกิจชุมชน						1.52	น้อย	
						(0.812)	ที่สุด	
6.1 ไม่มีการประเมินศักยภาพวิสาหกิจ ชุมชน	2	13	19	98	194	1.56	น้อย	1
	(0.6)	(4.0)	(5.8)	(30.1)	(59.5)	(0.823)	ที่สุด	
6.2 การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนขาดความ ต่อเนื่อง	2	12	17	114	181	1.49	น้อย	2
	(0.6)	(3.7)	(5.2)	(35.0)	(55.5)	(0.802)	ที่สุด	
ข. ด้านกระบวนการผลิต						1.49	น้อย	3
						(0.764)	ที่สุด	
1. การวิเคราะห์สถานการณ์เบื้องต้น						1.49	น้อย	
						(0.764)	ที่สุด	
1.1 ไม่มีการวิเคราะห์ความต้องการ ผลิตภัณฑ์ของตลาด	2	9	15	96	204	1.49	น้อย	2
	(0.6)	(2.8)	(4.6)	(29.4)	(62.6)	(0.764)	ที่สุด	
1.2 ไม่มีการวิเคราะห์ต้นทุน กำไร ใน การผลิต	1	11	15	96	203	1.50	น้อย	1
	(0.3)	(3.4)	(4.6)	(29.4)	(62.3)	(0.764)	ที่สุด	

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	ระดับความรุนแรงของปัญหา					เฉลี่ย/ (S.D.)	ความ หมาย	อันดับ
	จำนวน/(ร้อยละ)							
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
2. การวางแผนการผลิต						1.50	น้อย	
						(0.793)	ที่สุด	
2.1 ไม่มีการวางแผนการผลิต	3	6	27	100	190	1.56	น้อย	1
	(0.9)	(1.8)	(8.3)	(30.7)	(58.3)	(0.796)	ที่สุด	
2.2 การจัดการวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตไม่ เหมาะสม	4	6	22	89	205	1.51	น้อย	2
	(1.2)	(1.8)	(6.7)	(27.3)	(62.9)	(0.803)	ที่สุด	
2.3 การดำเนินการผลิตไม่เป็นระบบ	4	6	17	75	224	1.44	น้อย	3
	(1.2)	(1.8)	(5.2)	(23.0)	(68.7)	(0.781)	ที่สุด	
3. การจัดการผลผลิต						1.48	น้อย	
						(0.734)	ที่สุด	
3.1 การแปรรูปผลผลิตและการบรรจุ ผลิตภัณฑ์ไม่ตรงกับความต้องการของ ตลาด	1	8	17	96	204	1.48	น้อย	2
	(0.3)	(2.5)	(5.2)	(29.4)	(62.6)	(0.735)	ที่สุด	
3.2 รูปแบบการจำหน่าย (ขายส่ง/ขาย ปลีก) ไม่แน่นอน	10	10	6	94	206	1.48	น้อย	2
	(3.1)	(3.1)	(1.8)	(28.8)	(63.2)	(0.730)	ที่สุด	
3.3 การขนส่งและการกระจายผลิตภัณฑ์ ไม่ทันต่อความต้องการของตลาด	10	1	15	97	203	1.49	น้อย	1
	(3.1)	(0.3)	(4.6)	(29.8)	(62.3)	(0.739)	ที่สุด	
ค. ด้านการตลาดและการเชื่อมโยง						1.59	น้อย	2
เครือข่ายการตลาด						(0.768)	ที่สุด	
1. การกำหนดราคาและแหล่งจำหน่าย สินค้าไม่แน่นอน	1	10	20	95	200	1.52	น้อย	3
	(0.3)	(3.1)	(6.1)	(29.1)	(61.3)	(0.771)	ที่สุด	
2. ไม่มีการประชาสัมพันธ์สินค้าและ ผลิตภัณฑ์	12	1	20	122	171	1.61	น้อย	2
	(3.7)	(0.3)	(6.1)	(37.4)	(52.5)	(0.767)	ที่สุด	

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	ระดับความรุนแรงของปัญหา					เฉลี่ย/ (S.D.)	ความ หมาย	อันดับ
	จำนวน/(ร้อยละ)							
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
ค. ด้านการตลาดและการเชื่อมโยง						1.59	น้อย	
เครือข่ายการตลาด (ต่อ)						(0.768)	ที่สุด	
3. ไม่มีการเชื่อมโยงเครือข่ายการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และการตลาดทั้งใน และนอกชุมชน	10 (3.1)	2 (0.6)	22 (6.7)	130 (39.9)	162 (49.7)	1.64 (0.766)	น้อย ที่สุด	1
เฉลี่ยรวม						1.58 (0.775)	น้อย ที่สุด	

หมายเหตุ ช่วงคะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายความว่า ระดับความรุนแรงของปัญหามากที่สุด
3.41 - 4.20 หมายความว่า ระดับความรุนแรงของปัญหามาก
2.61 - 3.40 หมายความว่า ระดับความรุนแรงของปัญหาปานกลาง
1.81 - 2.60 หมายความว่า ระดับความรุนแรงของปัญหาน้อย
1.00 - 1.80 หมายความว่า ระดับความรุนแรงของปัญหาน้อยที่สุด

จากตารางที่ 4.5 ระดับความรุนแรงของปัญหาในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจ
ชุมชนระดับน้อยที่สุดในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 1.58) โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ
วิสาหกิจชุมชน ด้านกระบวนการผลิต และด้านการตลาดและการเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด
ปรากฏผล ดังนี้

3.1.1 ปัญหาเกี่ยวกับด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน

1) ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการดำเนินงาน พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมี
ปัญหาระดับน้อยที่สุดในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 1.74) โดยมีปัญหาระดับน้อยที่สุด 2 ประเด็น ได้แก่ ไม่
มีการจัดทำแผนการผลิตและการตลาดของกลุ่ม และการจัดทำข้อตกลง/ระเบียบ/ข้อบังคับ/กติกา
หรือกฎเกณฑ์ในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนไม่เหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 1.76 และ 1.73 ตามลำดับ)

2) ปัญหาเกี่ยวกับคณะกรรมการกลุ่ม พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีปัญหาระดับ
น้อยที่สุดในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 1.59) โดยมีปัญหาระดับน้อยที่สุด 2 ประเด็น ได้แก่ ไม่มีการพัฒนา

ความรู้ในด้านการบริหารจัดการของคณะกรรมการและไม่เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 1.67 และ 1.52 ตามลำดับ)

3) **ปัญหาเกี่ยวกับสมาชิกกลุ่ม** พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีปัญหาระดับน้อยที่สุดในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 1.60) โดยมีปัญหาระดับน้อย 1 ประเด็น คือ ไม่มีการพัฒนาความรู้ให้กับสมาชิกวิสาหกิจชุมชน (ค่าเฉลี่ย 1.87) และมีปัญหาระดับน้อยที่สุด 1 ประเด็น คือ ไม่มีการแบ่งหน้าที่ของสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 1.47)

4) **ปัญหาเกี่ยวกับการเงิน** พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีปัญหาระดับน้อยที่สุดในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 1.75) โดยมีปัญหาระดับน้อย 2 ประเด็น ได้แก่ การจัดทำระบบบัญชีของกลุ่มไม่เป็นระบบ และการระดมหุ้น/เงินหุ้นหมุนเวียนภายในกลุ่มมีน้อย (ค่าเฉลี่ย 1.91 และ 1.84 ตามลำดับ) และระดับน้อยที่สุด 1 ประเด็น คือ ไม่มีการจัดหาแหล่งเงินทุนสินเชื่อ (ค่าเฉลี่ย 1.51)

5) **ปัญหาเกี่ยวกับการจัดสรรผลประโยชน์** พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีปัญหาระดับน้อยที่สุดในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 1.78) โดยมีปัญหาระดับน้อย 1 ประเด็น คือ การจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกกลุ่มและชุมชนไม่ทั่วถึง (ค่าเฉลี่ย 1.85) และมีปัญหาระดับน้อยที่สุด 1 ประเด็น คือ การจัดสรรผลประโยชน์หรือผลกำไรให้กับสมาชิกไม่ชัดเจน (ค่าเฉลี่ย 1.72)

6) **ปัญหาเกี่ยวกับการติดตามประเมินผลวิสาหกิจชุมชน** พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีปัญหาระดับน้อยที่สุดในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 1.52) โดยมีปัญหาระดับน้อยที่สุด 2 ประเด็น ได้แก่ ไม่มีการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน และการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนขาดความต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 1.56 และ 1.49 ตามลำดับ)

3.1.2 ปัญหาเกี่ยวกับด้านกระบวนการผลิต

1) **ปัญหาเกี่ยวกับการวิเคราะห์สถานการณ์เบื้องต้น** พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีปัญหาระดับน้อยที่สุดในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 1.49) โดยมีปัญหาระดับน้อยที่สุด 2 ประเด็น ได้แก่ ไม่มีการวิเคราะห์ต้นทุนกำไรในการผลิต และไม่มีการวิเคราะห์ความต้องการผลิตภัณฑ์ของตลาด (ค่าเฉลี่ย 1.50 และ 1.49 ตามลำดับ)

2) **ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการผลิต** พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีปัญหาระดับน้อยที่สุดในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 1.50) โดยมีปัญหาระดับน้อยที่สุด 3 ประเด็น ได้แก่ ไม่มีการวางแผนการผลิต การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตไม่เหมาะสม และการดำเนินการผลิตไม่เป็นระบบ (ค่าเฉลี่ย 1.56 1.51 และ 1.44 ตามลำดับ)

3) **ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการผลผลิต** พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีปัญหาระดับน้อยที่สุดในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 1.48) โดยมีปัญหาระดับน้อยที่สุด 3 ประเด็น ได้แก่ การขนส่งและการกระจายผลผลิตภัณฑ์ไม่ทันต่อความต้องการของตลาดรูปแบบการจำหน่าย (ขายส่ง/ขายปลีก) ไม่

แน่นอนเท่ากัน การแปรรูปผลผลิตและการบรรจุผลิตภัณฑ์ไม่ตรงกับความต้องการของตลาด (ค่าเฉลี่ย 1.59 และ 1.48 ตามลำดับ)

3.1.3 ปัญหาเกี่ยวกับด้านการตลาดและการเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด

1) ปัญหาเกี่ยวกับการตลาดและการเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีปัญหาในระดับน้อยที่สุดในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 1.59) โดยมีปัญหาในระดับน้อยที่สุด 3 ประเด็น ได้แก่ ไม่มีการเชื่อมโยงเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การผลิตและการตลาดทั้งในและนอกชุมชน ไม่มีการประชาสัมพันธ์สินค้าและผลิตภัณฑ์ และการกำหนดราคาและแหล่งจำหน่ายสินค้าไม่แน่นอน (ค่าเฉลี่ย 1.64 1.61 และ 1.52 ตามลำดับ)

3.2 ข้อเสนอแนะของการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิก

สมาชิกวิสาหกิจชุมชนให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ประเด็น	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
n = 326		
1. ด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน		
1) ให้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความรู้กับสมาชิก เรื่องการเขียนแผนขอรับการส่งเสริมสนับสนุนให้มากขึ้น	6	1.84
2) เพิ่มความรู้ การอบรมให้คณะกรรมการมีศักยภาพมากขึ้น	2	0.61
3) ควรส่งเสริมให้จัดทำแผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	5	1.53
2. ด้านกระบวนการผลิต		
1) ให้แนะนำ/ศึกษาข้อมูลในการลดต้นทุนการผลิตให้มากขึ้น	12	3.68
2) ให้ภาครัฐสนับสนุนเจ้าหน้าที่ให้ความรู้การผลิตแก่สมาชิกวิสาหกิจชุมชน	4	1.22

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

n = 326		
ประเด็น	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
3. ด้านการตลาดและการเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด		
1) ให้มีการเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการตลาดทั้งภายในและภายนอกชุมชนที่มีการผลิตเหมือนกัน	15	4.60
2) ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องชี้แจงทำความเข้าใจกับกลุ่มผู้ผลิตเพื่อให้กลุ่มสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายได้	11	3.37
4. ด้านอื่นๆ		
1) กลุ่มอยากได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนอย่างแท้จริง	7	2.14
2) ให้มีการขยายฐานในการคำนวณภาษีให้เพิ่มขึ้นจากเดิมที่ให้กลุ่มมีรายได้พึงประเมิน 1,800,000 บาท	22	6.74
3) ให้มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์เรื่องวิสาหกิจชุมชนให้มากขึ้น	14	4.29
รวม	98	30.06

จากตารางที่ 4.6 พบว่าผลการเสนอแนะของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน มีรายละเอียดดังนี้ ด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 1.84 เสนอแนะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความรู้กับสมาชิกเรื่องการเขียนแผนขอรับการส่งเสริมสนับสนุนให้มากขึ้น รองลงมาร้อยละ 1.53 เสนอแนะว่าควรส่งเสริมให้จัดทำแผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และร้อยละ 0.61 ควรเพิ่มความรู้อบรมให้คณะกรรมการมีศักยภาพมากขึ้น

ด้านกระบวนการผลิต พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ร้อยละ 3.68 ให้แนะนำ/ศึกษาข้อมูลในการลดต้นทุนการผลิตให้มากขึ้น และร้อยละ 1.22 ควรให้ภาครัฐสนับสนุนเจ้าหน้าที่ให้ความรู้การผลิตแก่สมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ด้านการตลาดและการเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 4.60 ให้มีการเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาดทั้งภายในและภายนอกชุมชนที่มีการผลิตเหมือนกัน และ

ร้อยละ 3.37 ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องชี้แจงทำความเข้าใจกับกลุ่มผู้ผลิตเพื่อให้กลุ่มสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายได้

ด้านอื่นๆ พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนร้อยละ 6.74 เสนอแนะให้มีการขยายฐานในการคำนวณภาษีให้เพิ่มขึ้นจากเดิมที่ให้กลุ่มมีรายได้ประเมิน 1,800,000 บาท รองลงมาร้อยละ 4.29 เสนอแนะว่าให้มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์เรื่องวิสาหกิจให้มากขึ้น และร้อยละ 2.14 กลุ่มอยากได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนอย่างแท้จริง

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกในอำเภอสวี จังหวัดชุมพร ผู้วิจัยเสนอประเด็นสำคัญโดยจำแนกออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน (2) ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิก (3) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิก

1.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรในการวิจัยคือ สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ผลิตสินค้าภายในอำเภอสวี จังหวัดชุมพร มีจำนวน 1,734 ราย สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ให้มีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 จะได้ตัวอย่าง 326 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ซึ่งสร้างจากกรอบแนวคิดการวิจัยแล้วนำไปทดสอบกับเกษตรกรในพื้นที่อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร ที่เป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 ราย เพื่อทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น โดยเลือกวิธีครอนบาค – อัลฟา (Cronbach's Alpha) และปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมแล้วนำไปใช้สัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการจัดอันดับ

1.3 สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปดังนี้

1.3.1 ข้อมูลด้านสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

จากการศึกษา พบว่าสมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 50.70 ปี มีสถานภาพสมรสแล้ว จบการศึกษาระดับภาคบังคับ สถานภาพในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่เป็นสมาชิก สถานภาพการเป็นผู้นำอื่นส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งทางสังคม มีจำนวน

สมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.74 คน แหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารระดับปานกลางในภาพรวม โดยจากสื่อบุคคล ส่วนใหญ่จากเกษตรตำบลและเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร จากสื่อมวลชน ส่วนใหญ่จากแผ่นพับ/แผ่นปลิว และสื่อกิจกรรม ส่วนใหญ่จากการประชุม ส่วนอาชีพหลักที่ทำรายได้ให้กับสมาชิกวิสาหกิจชุมชนมากที่สุด คืออาชีพทำการเกษตร อาชีพรองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง จำนวนแรงงานเกษตรในครัวเรือนเฉลี่ย 2.32 ราย จำนวนแรงงานจ้างภาคการเกษตรเฉลี่ย 1.55 ราย รายได้ภาคการเกษตรเฉลี่ย 341,472.39 บาท จำนวนรายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 122,489.66 บาท และจำนวนรายได้จากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเฉลี่ย 14,979.14 บาท รายจ่ายภาคการเกษตรเฉลี่ย 93,920.25 บาท จำนวนรายจ่ายนอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 188,322.09 บาท มีจำนวนพื้นที่ถือครองทำการเกษตร เฉลี่ย 21.65 ไร่ สมาชิกส่วนใหญ่มีหนี้สิน และแหล่งเงินทุนที่ใช้ทำการเกษตร ส่วนใหญ่มาจากทุนของตนเอง รองลงมาใช้ทุนจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

1.3.2 ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกในอำเภอสวี จังหวัดชุมพร

ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกในอำเภอสวี จังหวัดชุมพร แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1) ความพึงพอใจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน พบว่าสมาชิกมีความพึงพอใจระดับมากในภาพรวม โดยประเด็นที่สมาชิกมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ การวางแผนการดำเนินงาน รองลงมาคือ คณะกรรมการกลุ่ม ในขณะที่ประเด็นที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ การจัดสรรผลประโยชน์

2) ความพึงพอใจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานด้านกระบวนการผลิต พบว่าสมาชิกมีความพึงพอใจระดับมากในภาพรวม โดยประเด็นที่สมาชิกมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ การวางแผนการผลิต รองลงมาคือ การดำเนินการผลิต ในขณะที่ประเด็นที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ การจัดการผลผลิต

3) ความพึงพอใจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานด้านการตลาดและการเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด พบว่าสมาชิกมีความพึงพอใจระดับมากในภาพรวม โดยประเด็นที่สมาชิกมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ การจัดการการตลาด รองลงมาคือ การเชื่อมโยงเครือข่ายภายในชุมชน ในขณะที่ประเด็นที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ การเชื่อมโยงเครือข่ายภายนอกชุมชน

1.3.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ปัญหาของสมาชิกในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน มีดังนี้

1) ปัญหาด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน พบว่าสมาชิกมีปัญหาในระดับน้อยที่สุดในภาพรวม โดยประเด็นที่สมาชิกมีปัญหามากที่สุดคือ ปัญหาด้านการจัดสรรผลประโยชน์ รองลงมาคือปัญหาด้านการเงิน ในขณะที่ประเด็นปัญหาน้อยที่สุดคือ การติดตามประเมินผลวิสาหกิจชุมชน

2) ปัญหาด้านกระบวนการผลิต พบว่าสมาชิกมีปัญหาในระดับน้อยที่สุดในภาพรวม โดยประเด็นที่สมาชิกมีปัญหามากที่สุดคือ ปัญหาด้านการวางแผนการผลิต รองลงมาคือปัญหาด้านการวิเคราะห์สถานการณ์เบื้องต้น ในขณะที่ประเด็นปัญหาน้อยที่สุดคือ ปัญหาด้านการจัดการผลผลิต

3) ปัญหาด้านการตลาดและการเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด พบว่าสมาชิกมีปัญหาในระดับน้อยที่สุดในภาพรวม ทั้ง 3 ประเด็น ได้แก่ การกำหนดราคาและแหล่งจำหน่ายสินค้าไม่แน่นอน การประชาสัมพันธ์สินค้าและผลิตภัณฑ์ และการเชื่อมโยงเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการตลาดทั้งในและนอกชุมชน

ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิก มีดังนี้

1) ด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน เสนอแนะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความรู้กับสมาชิกเรื่องการเขียนแผนขอรับการส่งเสริมสนับสนุนให้มากขึ้น ส่งเสริมให้จัดทำแผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชน เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และให้ความรู้อบรมให้คณะกรรมการมีศักยภาพมากขึ้น

2) ด้านกระบวนการผลิต เสนอแนะเรื่องให้คำแนะนำ/ศึกษาข้อมูลในการลดต้นทุนในการผลิตให้มากขึ้น และให้ภาครัฐสนับสนุนเจ้าหน้าที่ให้ความรู้เรื่องการผลิตแก่สมาชิกวิสาหกิจชุมชน

3) ด้านการตลาดและการเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด เสนอแนะให้มีการเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการตลาดทั้งภายในและภายนอกชุมชนที่มีการผลิตเหมือนกัน และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องชี้แจงทำความเข้าใจกับกลุ่มผู้ผลิตเพื่อให้กลุ่มสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาดได้

4) อื่นๆ เสนอแนะให้มีการขยายฐานในการคำนวณภาษีให้เพิ่มขึ้นจากเดิมที่ให้กับผู้มีรายได้พึงประเมิน 1,800,000 บาท และให้มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์เรื่องวิสาหกิจชุมชนให้มากขึ้น

2. อภิปรายผล

2.1 ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ปัจจัยด้านสังคมที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอสีวิ จังหวัดชุมพร สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เนื่องจากก่อนที่จะมีพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 สมาชิกมีการรวมกลุ่มกันอยู่แล้ว ส่วนใหญ่จะเป็นการรวมกลุ่มของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเพื่อดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการผลิตสินค้าจากผลผลิตการเกษตร และเมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 ทำให้กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีอยู่เดิมแล้ว มายื่นขอจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน ส่วนอายุ จะอยู่ในวัยผู้ใหญ่ เนื่องจากคนรุ่นใหม่ไม่ค่อยเห็นความสำคัญกับกิจกรรมในระดับชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลตอบแทนที่ได้ไม่คุ้มค่า ส่วนใหญ่เมื่อเรียนจบก็มักจะหางานประจำทำในชุมชนเมืองใหญ่ หรือประกอบอาชีพส่วนตัวที่มีผลตอบแทนคุ้มค่ากว่า และระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา เนื่องจากสมาชิกวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่เป็นคนรุ่นเก่า ระดับการศึกษาสูงสุดคือภาคบังคับ แห่่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร สมาชิกวิสาหกิจชุมชนได้รับข้อมูลข่าวสารจากเกษตรตำบลและเจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหลัก เนื่องจากเกษตรตำบลและเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติงานใกล้ชิดกับกลุ่มอยู่แล้ว จึงทำให้สมาชิกได้รับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโดยตรง

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในอำเภอสีวิ จังหวัดชุมพร ส่วนใหญ่มีอาชีพหลักทำการเกษตร จำนวนแรงงานในครัวเรือนส่วนใหญ่สมาชิกใช้แรงงานในครัวเรือนเป็นหลัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแรงงานในครัวเรือนสามารถช่วยลดต้นทุนการผลิตได้ ทำให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่มีบางครอบครัวที่จ้างแรงงานภาคการเกษตร เนื่องจากจำนวนแรงงานในครัวเรือนมีไม่เพียงพอและมีพื้นที่การเกษตรมาก จึงต้องมีการจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น

2.2 ระดับความพึงพอใจของสมาชิกต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน มีดังนี้

2.2.1 ความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน พบว่าในภาพรวมสมาชิกมีความพึงพอใจระดับมาก โดยประเด็นที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ การวางแผนการดำเนินงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มมีวางแผนการดำเนินงานที่ดี ทำให้การดำเนินงานและกิจการของวิสาหกิจชุมชนมีการพัฒนาการผลิตอย่างต่อเนื่อง และสามารถดำเนินงานได้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ Mc Clelland ที่อธิบายถึงความต้องการเพื่อความสำเร็จ (needs for achievement) เป็นความต้องการที่จะบรรลุ

เป้าหมาย และสอดคล้องกับการศึกษาของ สามารถ แทนวิสุทธิ (2548: 150-151) ศึกษาเปรียบเทียบ กระบวนการบริหารและผลการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอบ้านฝาง จังหวัด เชียงใหม่ พบว่ากระบวนการบริหารจัดการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้านการวางแผนมีการปฏิบัติอยู่ ในระดับมาก

2.2.2 ความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานด้านกระบวนการผลิต พบว่า ในภาพรวมสมาชิกมีความพึงพอใจระดับมาก โดยประเด็นที่มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ การ วิเคราะห์สถานการณ์เบื้องต้นและการวางแผนการผลิต ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มมีการวิเคราะห์ สถานการณ์เบื้องต้นและมีการวางแผนการผลิตที่ดีก่อนทำการผลิต ทำให้สมาชิกมีความพึงพอใจต่อ การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนมาก และทำให้กลุ่มสามารถพัฒนากระบวนการผลิตได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วิทยา จันทะวงศ์ศรี (2547: 78) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่าปัจจัยด้านการผลิตมีผลต่อ ความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

2.2.3 ความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานด้านการตลาดและการ เชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด พบว่าในภาพรวมสมาชิกมีความพึงพอใจระดับมาก ยกเว้นการ เชื่อมโยงเครือข่ายภายนอกชุมชนทุกกิจกรรม ได้แก่ การเชื่อมโยงเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การตลาด และการเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแต่ละกลุ่มมีเป้าหมายในการผลิต ที่แตกต่างกัน และขาดการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และการปรับตัวเข้าหากันทั้งแนวคิดและวิธี ปฏิบัติ และขาดการติดต่อสื่อสารระหว่างกลุ่ม ทั้งนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการพัฒนากิจกรรม และสร้างสัมพันธภาพที่ดี เพื่อให้วิสาหกิจชุมชนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่ง สอดคล้องกับความหมายของวิสาหกิจชุมชน ที่มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายไว้ในแนวทาง เดียวกันว่าวิสาหกิจชุมชน หมายถึง การรวมตัวกันเพื่อทำกิจกรรมของชุมชน เพื่อการผลิตสินค้า และการบริการ โดยคณะบุคคลที่มีความผูกพันและมีวิถีชีวิตร่วมกัน และรวมตัวกันประกอบกิจการ โดยการนำทุนที่มีอยู่ในชุมชนทั้งภูมิปัญญา ประเพณี วิถีชีวิต ความเชื่อ ทรัพยากรร่วมกันบริหารจัดการแบบใหม่ให้เหมาะสม เพื่อเพิ่มรายได้และให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ชุมชนเกิดการ เรียนรู้และเกิดการพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยใดที่เกี่ยวข้อง

2.3 ปัญหาในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิก

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกวิสาหกิจชุมชนมีปัญหาในระดับน้อยที่สุดในทุกด้านที่ได้ กำหนดไว้ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน ด้านกระบวนการผลิต และด้าน การตลาดและการเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด แต่มีเพียงบางประเด็นที่สมาชิกวิสาหกิจชุมชน ประสบปัญหาอยู่ ได้แก่ ปัญหาด้านการพัฒนาความรู้ให้กับสมาชิกวิสาหกิจชุมชน ทั้งนี้อาจเป็น

เพราะงบประมาณของส่วนราชการมีจำนวนจำกัดในการจัดฝึกอบรมให้ความรู้กับสมาชิก และสมาชิกวิสาหกิจชุมชนบางส่วนมีความจำเป็นไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาความรู้ได้ ก็เลยทำให้เสียโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว ปัญหาด้านการระดมหุ้น/เงินทุนหมุนเวียนภายในกลุ่มมีน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขาดการส่งเสริมสนับสนุนความรู้เรื่องการเขียนแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนภายในกลุ่ม ทำให้เงินทุนหมุนเวียนภายในกลุ่มมีน้อย ปัญหาด้านการจัดทำบัญชีของกลุ่มไม่เป็นระบบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขาดความรู้เรื่องการจัดทำบัญชี ทำให้กลุ่มไม่สามารถจัดทำบัญชีของกลุ่มได้อย่างเป็นระบบ ปัญหาด้านการจัดสวัสดิการของกลุ่มและชุมชนไม่ทั่วถึง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลประโยชน์หรือรายได้ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีไม่เพียงพอในการจัดสวัสดิการให้กลุ่มและชุมชนได้อย่างทั่วถึง ทำให้ประสบปัญหาดังกล่าว

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาทำให้ทราบว่าสมาชิกมีความพึงพอใจในกิจกรรมต่างๆ ในระดับปานกลางถึงมาก ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะบางประการเพื่อเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ดังนี้

3.1.1 ข้อเสนอแนะต่อวิสาหกิจชุมชน

- 1) ควรมีการระดมทุนภายในกลุ่มเพื่อให้เกิดความเข้มแข็ง หากเกินความสามารถของกลุ่มควรจะประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณ
- 2) ควรมีการพัฒนาความรู้ให้สมาชิกให้ทั่วถึง โดยกลุ่มชี้ให้สมาชิกเห็นถึงความสำคัญและสร้างทัศนคติที่ดีต่อกลุ่ม
- 3) สมาชิกต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดทำแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชน เพื่อขอรับการส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณหรือความรู้จากหน่วยงานต่างๆ ได้
- 4) สมาชิกควรมีการนำเสนอสินค้าผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาดอีกทางหนึ่ง
- 5) ควรมีการปรับปรุงแบบบรรจุภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานสากล
- 6) ควรมีการสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมแก้ปัญหาและประสานประโยชน์ร่วมกัน

3.1.2 ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง

1) ด้านบุคลากร การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนเป็นการทำงานแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงาน โดยจะต้องประสานแนวคิดพื้นฐานและการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ด้วยวิธีที่เห็นว่าเหมาะสมที่สุดและต้องพัฒนาบุคลากรในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ให้มีความพร้อมที่จะประสานผลประโยชน์ทั้งด้านความคิด และการทำงานร่วมกัน

2) ด้านงบประมาณ ควรมีการสนับสนุนงบประมาณให้ตรงกับความต้องการที่แท้จริง

3) ด้านการตลาดและการเชื่อมโยงเครือข่ายและการตลาด ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำความเข้าใจกับสมาชิกวิสาหกิจชุมชนในการประสานประโยชน์ร่วมกันกับเครือข่าย

4) ด้านอื่นๆ

(1) การส่งเสริมสนับสนุนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนปี พ.ศ. 2548 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องให้การส่งเสริมสนับสนุนอย่างจริงจัง

(2) เห็นควรให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ปี พ.ศ. 2548 เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงผลการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิก ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนมีประสิทธิภาพและมีความเข้มแข็งในองค์กรในโอกาสต่อไป ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอให้ผู้สนใจศึกษาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนเพิ่มเติมในประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้

1) ศึกษาบทบาทของสมาชิกต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน เพื่อจะได้ทราบว่าวิสาหกิจชุมชนที่ประสบความสำเร็จนั้น ในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน มีบทบาทอย่างไรในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

2) ศึกษาบทบาทของเจ้าหน้าที่ภาครัฐในการให้การสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน เพื่อจะได้ทราบว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐมีบทบาทและแนวทางอย่างไรในการส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนได้ตรงตามความต้องการ และการส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชนสามารถดำเนินกิจการได้ด้วยตนเอง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกศินี ศรีคงอยู่ (2543) “ความพึงพอใจของผู้รับบริการแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลปากท่อ จังหวัดราชบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาธารณสุขศาสตร์ นครปฐม มหาวิทยาลัยมหิดล
- ดวงสมร พฤษพิบูล (2549) “การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน : กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรกรหนองรีร่วมพัฒนา อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี” รายงานการวิจัย สำนักส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรเขตที่ 2 จังหวัดราชบุรี
- บุญรอด คำหะรี (2549) “สภาพการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนทอผ้าในจังหวัดอุดรธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- พยุห์ แก้วคุณ (2548) “รายงานการวิจัยการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบางรักน้อย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี” สำนักงานพัฒนาเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร
- พรพิมล เกลิมมีประเสริฐ (2549) *วิสาหกิจชุมชน* สำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- วิชัย เหลืองธรรมชาติ (2531) “ความพึงพอใจและการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมใหม่ของประชากรหมู่บ้านอพยพ โครงการเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- วิทยา จันทะวงศ์ศรี (2547) “ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม” รายงานการศึกษาระดับปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- เริงจิตร พรหมสติด (2549) “ความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดระยอง” วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ สมชาย หิรัญกิตติ และสมศักดิ์ วนิชยากรณ์ (2545) *ทฤษฎีองค์การ* กรุงเทพมหานคร ธรรมสาร

- สนิท เหลืองบุตรนาค (2529) “ความพึงพอใจของนักศึกษาโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการระดับปริญญาตรีครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกเกษตรดนตรี ที่มีต่อการเรียนวิชาขยายพันธุ์พืชของมหาวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- สามารถ แทนวิสุทธิ (2548) “การเปรียบเทียบกระบวนการบริหารและผลการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่” รายงานการศึกษาอิสระปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สุมิตรา อภิชัย (2549) “ความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สุริยา โอทยากุล (2544) “การศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ใช้บริการก่อนและหลังการรื้อปรับองค์การ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต การบริการองค์การ กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยเกริก
- สุวคนธ์ นิ่มเจริญสุข (2543) “ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวในโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพและคุณภาพผลิตผลการเกษตรของสถาบันเกษตรกรจังหวัดอ่างทอง” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาส่งเสริมการเกษตร ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- เสรี พงศ์พิศ และคณะ (2547) *ร้อยคำที่ควรรู้* กรุงเทพมหานคร เจริญวิทย์การพิมพ์
- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชน (2548) *พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548* กรุงเทพมหานคร กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- Chaplin,J.P. (1968) *Dictionary of Psychology*. New York: Penquin Book.
- Morse,N.C. (1953) *Satisfaction in White Collar Job*. Michigan Ann Arbor: University of Michigan Press.
- Wallestein, H. (1971). *A Dictionary of Psychology*. Maryland: Penquin Book.
- Wolman, B.B. (1973). *Dictionary of Behavioral Science*. Van Nostrand: Reinheld.

Yamane, Taro. (1973) *Statistics: An Introduction Analysis*. 3rd ed. New York: Harper and Row Publishers.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบช่วยธรรมมาภิบาล

ภาคผนวก
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์การวิจัย

เรื่อง

ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิก

ในอำเภอสวี จังหวัดชุมพร

คำชี้แจง 1. แบบสัมภาษณ์ชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน 'ได้แก่'

ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ ของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิก

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิก

2. ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ตอบฟัง แล้วผู้สัมภาษณ์ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง

และ (.....)หน้าข้อความ และเติมข้อความลงในช่องว่างให้สมบูรณ์ตรงตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1 ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

ตอนที่ 1.1 ปัจจัยด้านสังคมของสมาชิก

1. เพศ หญิง ชาย

2. อายุ.....ปี

3. สถานภาพทางครอบครัว

1. โสด

2. สมรส

3. หม้าย / หย่าร้าง

4. ระดับการศึกษา

1. ไม่ได้ศึกษา

2. การศึกษาภาคบังคับ

3. มัธยมศึกษาตอนต้น

4. มัธยมศึกษาตอนปลาย /ปวช.

5. อนุปริญญา/ปวส.

6. ปริญญาตรี

7. สูงกว่าปริญญาตรี (ระบุ).....

5. สถานภาพในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

1. สมาชิกกลุ่ม

2. คณะกรรมการกลุ่ม ระบุตำแหน่ง

( ) 1.1 ประธาน

( ) 1.2 รองประธาน

( ) 1.3 เลขานุการ

( ) 1.4 ทรัพย์สิน

( ) 1.5 ประชาสัมพันธ์

( ) 1.6 กรรมการ (ระบุฝ่าย).....

( ) 1.7 ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

( ) 1.8 อื่นๆ (ระบุ).....

6. สถานภาพการเป็นผู้นำอื่นๆ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. อาสาสมัคร

( ) อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.)

( ) อาสาสมัครปฏิรูปที่ดิน

( ) อาสาสมัครสหกรณ์

( ) หมอดินอาสา

( ) ประมงอาสา

( ) ปศุสัตว์อาสา

( ) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำ

หมู่บ้าน (อสม.)

( ) อื่นๆ (ระบุ).....

2. คณะกรรมการ

( ) กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีระดับ.....

( ) ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี

การเกษตรประจำตำบล (สบกต.)

( ) คณะกรรมการพัฒนาสตรีระดับ.....

( ) อื่นๆ (ระบุ).....

3. ผู้นำ ปกครองท้องถิ่น

( ) สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด(อบจ.)

( ) สมาชิกเทศบาล (สท.)

( ) สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

( ) กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน

- 4. ไม่มีตำแหน่งหรือเป็นสมาชิกใด ๆ
  - 5. อื่นๆ (ระบุ).....
7. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนทั้งหมด.....คน

8. แหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารของสมาชิกวิสาหกิจชุมชน

โดย 5 = ระดับมากที่สุด 4 = ระดับมาก 3 = ระดับปานกลาง 2 = ระดับน้อย 1 = ระดับน้อยที่สุด

แหล่งข้อมูลข่าวสาร	ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร				
	5	4	3	2	1
1. สื่อบุคคล					
เกษตรกรตำบล					
เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร					
เจ้าหน้าที่ภาครัฐกรมอื่นๆ					
พนักงานบริษัทเอกชน					
พ่อค้า					
เพื่อนบ้าน					
ญาติพี่น้อง					
ผู้นำท้องถิ่น					
2. สื่อมวลชน					
วิทยุกระจายเสียง					
โทรทัศน์					
หอกระจายข่าว					
หนังสือพิมพ์					
แผ่นพับ/แผ่นปลิว					
วารสาร					
3. สื่อกิจกรรม					
การอบรม					
การประชุม					
การไปทัศนศึกษาดูงาน					
การไปชมนิทรรศการ					
การไปงานวันเกษตร/สัปดาห์เกษตร					

ตอนที่ 1.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิก

1. อาชีพหลัก

1. ทำการเกษตร ( ) ทำสวน
( ) ทำไร่
( ) ทำนา
( ) ไร่นาสวนผสม
2. ค้าขาย
3. รับราชการ
4. รับจ้าง
5. อื่นๆ (ระบุ).....

2. อาชีพรอง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ทำการเกษตร ( ) ทำสวน
( ) ทำไร่
( ) ทำนา
( ) ไร่นาสวนผสม
2. ค้าขาย
3. รับราชการ
4. รับจ้าง
5. อื่นๆ (ระบุ).....

3. จำนวนแรงงานในครัวเรือนที่ช่วยทำการเกษตร.....คน

4. จำนวนแรงงานจ้าง.....คน

5. รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน ปี 2555

1. รายได้จากภาคการเกษตร.....บาท/ปี
2. รายได้นอกภาคการเกษตร.....บาท/ปี
3. รายได้จากการเป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน.....บาท/ปี

6. รายจ่ายของครัวเรือน ปี 2555

1. รายจ่ายจากภาคการเกษตร.....บาท/ปี
2. รายจ่ายนอกภาคการเกษตร.....บาท/ปี

7. ลักษณะการถือครองพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด.....ไร่

8. ภาระหนี้สินของครัวเรือน ปี 2555

- 1. มี
- 2. ไม่มี

9. แหล่งเงินทุนทางการเกษตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. ทุนของตนเอง
- 2. ธ.ก.ส.
- 3. ธนาคารพาณิชย์
- 4. สหกรณ์การเกษตร
- 5. นายทุน
- 6. อื่นๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิก

ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนในประเด็นต่าง ๆ แบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

- 5 = มีความพึงพอใจมากที่สุด   4 = มีความพึงพอใจมาก   3 = มีความพึงพอใจปานกลาง
- 2 = มีความพึงพอใจน้อย   1 = มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
ก. ด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน					
1. การวางแผนการดำเนินงาน					
1.1 การวิเคราะห์ปัญหาของกลุ่ม					
1.2 การกำหนดเป้าหมายและทิศทางของกลุ่ม					
1.3 การจัดทำข้อตกลง/ระเบียบ/ข้อบังคับ/กติกา หรือกฎเกณฑ์ในการดำเนินงาน					
1.4 การจัดทำแผนกิจกรรมการผลิตและการตลาด					
1.5 การกำหนดขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานของกลุ่ม					
2. คณะกรรมการกลุ่ม					
2.1 การแต่งตั้งคณะกรรมการกลุ่ม					
2.2 การกำหนดบทบาทหน้าที่ของกรรมการ					
2.3 การจัดประชุมคณะกรรมการประจำเดือน					
2.4 การพัฒนาความรู้ในด้านการบริหารจัดการของคณะกรรมการ					
2.5 การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม การประชุม/ สัมมนา					
3. สมาชิกกลุ่ม					
3.1 การให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่ม					
3.2 การแบ่งบทบาทหน้าที่ของสมาชิก					
3.3 การจัดประชุมสมาชิกประจำเดือน/ปี					
3.4 การจัดกิจกรรมให้คำแนะนำ ปรีกษา และแก้ไขปัญหา					

การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
3.5 การพัฒนาความรู้ให้กับสมาชิกวิสาหกิจชุมชน					
3.6 การพาไปศึกษาดูงาน ฝึกอบรม ประชุม/สัมมนา					
4. การเงิน					
4.1 การระดมหุ้น/เงินทุนหมุนเวียนภายในกลุ่ม					
4.2 การจัดทำระบบบัญชีของกลุ่ม					
4.3 การจัดหาแหล่งเงินทุนและสินเชื่อ					
5. การจัดการผลประโยชน์					
5.1 การจัดการผลประโยชน์หรือผลกำไรให้กับสมาชิก					
5.2 การจัดการผลประโยชน์ให้กับชุมชน					
5.3 การจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกกลุ่ม					
6. การติดตามประเมินผลวิสาหกิจชุมชน					
6.1 การประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน					
6.2 การติดตามและประเมินผลสำเร็จของแผนปฏิบัติงานที่กำหนดไว้					
ข. ด้านกระบวนการผลิต					
1. การวิเคราะห์สถานการณ์เบื้องต้น					
1.1 การวิเคราะห์แหล่ง ปริมาณ คุณภาพวัตถุดิบ					
1.2 การวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ที่ผลิต					
1.3 การวิเคราะห์ความต้องการผลิตภัณฑ์ของตลาด					
1.4 การวิเคราะห์ศักยภาพของผู้ผลิต					
1.5 การวิเคราะห์ต้นทุน กำไร ในการผลิต					
2. การวางแผนการผลิต					
2.1 การจัดหา การใช้วัตถุดิบ					
2.2 การแบ่งหน้าที่ของสมาชิกที่ทำการผลิต					
2.3 การจัดการสถานที่ผลิตให้ถูกสุขลักษณะ					
2.4 การควบคุมและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์					
2.5 การจัดการวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต					
3. การดำเนินการผลิต					
3.1 ขั้นตอนและวิธีการในการผลิต					
3.2 การลดความผิดพลาดและการสูญเสียในการผลิต					

การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
3.3 การลดต้นทุนการผลิต					
3.4 การควบคุมการผลิตและคุณภาพของสินค้า					
4. การจัดการผลผลิต					
4.1 การแปรรูปผลผลิต					
4.2 การบรรจุภัณฑ์					
4.3 รูปแบบการจำหน่าย (ขายส่ง/ขายปลีก)					
4.4 การรวบรวม การขนส่ง การกระจายผลิตภัณฑ์					
ค. ด้านการตลาดและการเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด					
1. การจัดการการตลาด					
1.1 การกำหนดแหล่งจำหน่ายสินค้า					
1.2 การจัดทำรูปแบบการจำหน่าย					
1.3 การกำหนดราคา					
1.4 การคิดคำนวณ กำไร ขาดทุน					
1.5 การประชาสัมพันธ์สินค้าและผลิตภัณฑ์					
1.6 การประเมินการตลาด					
2. การเชื่อมโยงเครือข่ายภายในชุมชน					
2.1 การเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาดภายในชุมชน					
3. การเชื่อมโยงเครือข่ายภายนอกชุมชน					
3.1 การเชื่อมโยงเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การตลาดภายนอกชุมชน					
3.2 การเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาดภายนอกชุมชน					

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิก

3.1 ปัญหาในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนของสมาชิก โดยแบ่งระดับความรุนแรงของปัญหาต่าง ๆ ต่อไปนี้ 5 ระดับ ได้แก่

5 = ระดับความรุนแรงมากที่สุด 4 = ระดับความรุนแรงมาก 3 = ระดับความ

รุนแรงปานกลาง

2 = ระดับความรุนแรงน้อย 1 = ระดับความรุนแรงน้อยที่สุด

ประเด็นปัญหา	ระดับความรุนแรงของปัญหา				
	5	4	3	2	1
ก. ด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน					
1. การวางแผนการดำเนินงาน					
1.1 การจัดทำ ข้อตกลง/ระเบียบ/ข้อบังคับ/กติกาหรือกฎเกณฑ์ในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนไม่เหมาะสม					
1.2 ไม่มีการจัดทำแผนการผลิตและการตลาดของกลุ่ม					
2. คณะกรรมการกลุ่ม					
2.1 ไม่เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการกลุ่ม					
2.2 ไม่มีการพัฒนาความรู้ในด้านการบริหารจัดการของคณะกรรมการ					
3. สมาชิกกลุ่ม					
3.1 ไม่มีการแบ่งหน้าที่ของสมาชิก					
3.2 ไม่มีการพัฒนาความรู้ให้กับสมาชิกวิสาหกิจชุมชน					
4. การเงิน					
4.1 การระดมหุ้น/เงินทุนหมุนเวียนภายในกลุ่มมีน้อย					
4.2 การจัดทำระบบบัญชีของกลุ่มไม่เป็นระบบ					
4.3 ไม่มีการจัดหาแหล่งเงินทุน สินเชื่อ					
5. การจัดสรรผลประโยชน์					
5.1 การจัดสรรประโยชน์หรือผลกำไรให้กับสมาชิกไม่ชัดเจน					
5.2 การจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกกลุ่มและชุมชนไม่ทั่วถึง					

ประเด็นปัญหา	ระดับความรุนแรงของปัญหา				
	5	4	3	2	1
6. การติดตามประเมินผลวิสาหกิจชุมชน					
6.1 ไม่มีการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน					
6.2 การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนขาดความต่อเนื่อง					
ข. ด้านกระบวนการผลิต					
1. การวิเคราะห์สถานการณ์เบื้องต้น					
1.1 ไม่มีการวิเคราะห์ความต้องการผลิตภัณฑ์ของตลาด					
1.2 ไม่มีการวิเคราะห์ต้นทุน กำไร ในการผลิต					
2. การวางแผนการผลิต					
2.1 ไม่มีการวางแผนการผลิต					
2.2 การจัดการวัสดุอุปกรณ์ในการผลิตไม่เหมาะสม					
2.3 การดำเนินการผลิตไม่เป็นระบบ					
3. การจัดการผลผลิต					
3.1 การแปรรูปผลผลิตและการบรรจุผลิตภัณฑ์ไม่ตรงกับความต้องการของตลาด					
3.2 รูปแบบการจำหน่าย (ขายส่ง/ขายปลีก) ไม่แน่นอน					
3.3 การขนส่งและการกระจายผลิตภัณฑ์ไม่ทันต่อความต้องการของตลาด					
ค. ด้านการตลาดและการเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด					
1. การกำหนดราคาและแหล่งจำหน่ายสินค้าไม่แน่นอน					
2. ไม่มีการประชาสัมพันธ์สินค้าและผลิตภัณฑ์					
3. ไม่มีการเชื่อมโยงเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการตลาด ทั้งภายในและภายนอกชุมชน					

3.2 ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชน

.....
.....

2. ด้านกระบวนการผลิต

.....
.....

3. ด้านการตลาดและการเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาด

.....
.....

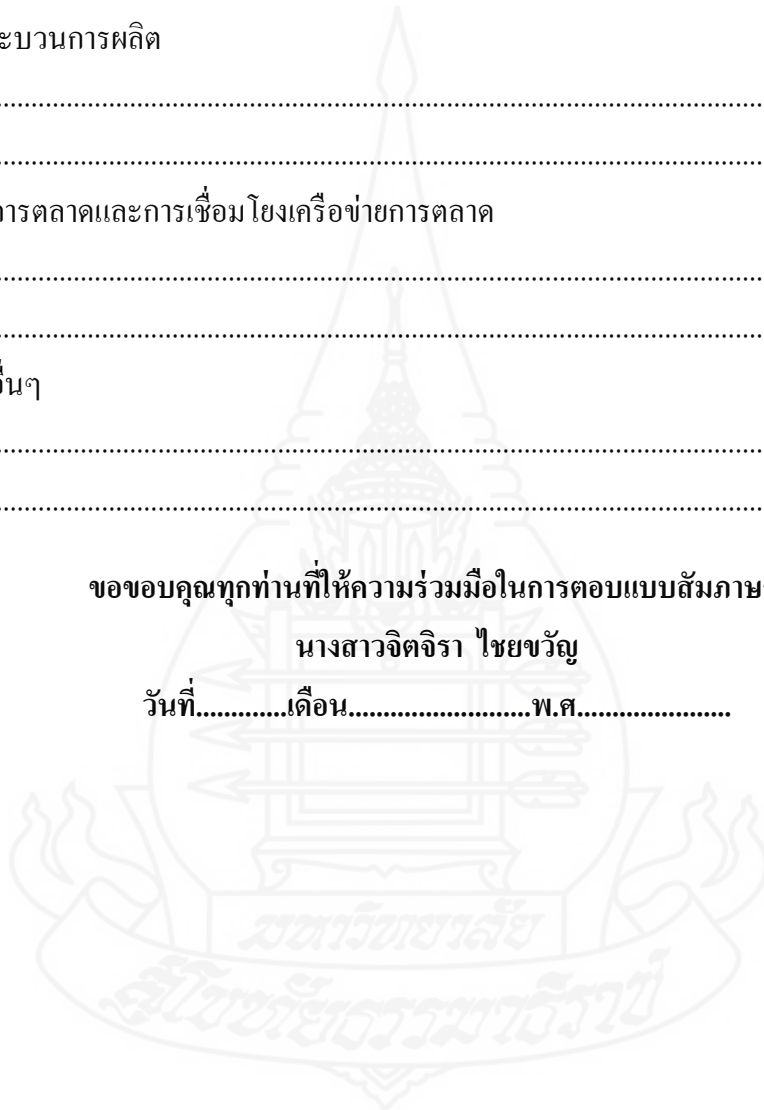
4. ด้านอื่นๆ

.....
.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์

นางสาวจิตจิรา ไชยขวัญ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวจิตจิรา ไชยขวัญ
วัน เดือน ปีเกิด	17 กันยายน 2523
สถานที่เกิด	อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา
ประวัติการศึกษา	คหกรรมศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเกษตรอำเภอสวี จังหวัดชุมพร
ตำแหน่ง	เจ้าพนักงานเคหกิจเกษตรชำนาญงาน

